

MKR-SAK 34/02: REFERATSAKER

- a) Referat fra møte i Teologisk Nemnd 11.-12.04. 2002
- b) Protokoll fra møte i Nemnd for økumenisk samarbeid og misjon (NØM) 8.-9.04. 2002
- c) Referat fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 04.-05.04. 2002
- d) Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for KUI 13.02. 2002
- e) Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon 14.02.02
- f) Referat fra møte i ressursgruppen for dialog mellom Romanifolkets Landsforening og Den norske kirke 14.03. 2002
- g) Protokoll fra møte i Nemnd for kvinner og likestillingsspørsmål 23.11. 2001 (*vedlagt*) og 22.04. 2002
- h) Referat fra møte i LVFs Nasjonalkomite 19.03.02

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Protokoll frå møte i Teologisk Nemnd 11. – 12. april 2002

Til stades: Arve Brunvoll, Geir Hellemo, Marianne Bjelland Kartzow (fredag), Per Oskar Kjølås, Elena Eika, Aud Tønnessen, Ragnhild Jepsen, Jan-Olav Henriksen

Forfall: Odd-Magne Bakke, Ernst Baasland, Olav Fykse Tveit

Sekretariat: Joar Haga, Vebjørn Horsfjord, Stig Utnem (sak 4/02)

I forkant av møtet vart det halde eit seminar om temaet "healing" i samband med generalforsamlinga til LVF i 2003. Det er skrive eit særskild referat frå drøftinga i seminaret.

TN – SAK 1/02 PROTOKOLL**Vedtak:**

Protokollen vart godkjend.

TN – SAK 2/02 REFERATSAKER**Vedtak:**

Referata vert tekne til etterretning.

TN – SAK 3/02 RAPPORT/ORIENTERING**Vedtak:**

Rapportar og orienteringar vart tekne til etterretning.

TN – SAK 4/02 TEMA TIL GENERALFORSAMLINGA I KEK I 2003

Utdrag frå samtalen:

Ved å forstå "Christ as healer" kan ein finne nye, fruktbare uttrykk for kristologiske grunnsanningar, men det er naudsynt med ein klårare teologisk presisjon til kva som ligg i omgrepet. Sjølve omgrepet kjem nokså bardust på i teksten. Det bør stå i ei innleiing kva ein meiner med ordet. Ein må også spørje seg kvifor ein veljer eit slikt ord, og ikkje det meir tradisjonelle "nyskaping".

Det er vanskeleg å forstå kvifor diakoni ikkje er nemnd i teksten med eit einaste ord. "Healing" som fenomen i europeiske samfunn er ein stor industri med tunge kapitalinteresser. Mange er viljuge til å betale store summer for å få lækjedom frå alvorlege sjukdomar. Dette bør gjerast til tema innafør ei europeisk ramme som KEK er. Samstundes bør det understreka at all sann healing kostar, om ikkje det kostar pengar. Lækjedommen er dyrebar for Gud som gjer seg sjølv gjennom skaparverket og frelsesverket. Som kyrkje har me fått lækjedom gratis, difor gjer me han vidare gratis.

Den europeiske identiteten må ikkje føra til at ein ser på Europa som ein bastion. I det heile er det god grunn til å sjå på danninga av identitet i teksten med eit kritisk blikk. Pkt. 39 kallar ein rekke grupper for "the Other" som ein må femne kring. Men det som då gjer desse til Dei Andre er dei same skilnadane som gjeld for det politiske området. I Kristus er jo desse skiljelinjene brotne ned. Alle slike dokument må ha eit globalt perspektiv, slik kyrkja er global. Uttrykket "for us" i motsetnad til "the Other" gjer sitt til at det vert ytterlegare uklårt, ettersom det ligg i vår tru at den treeinige Gud verkar gjennom alle. Kven er subjekt for "the Other"? Lista under pkt. 39 som ramsar opp eksempler på "the Other" etterlet seg kun den ariske rasa som "the Same". Ein vert då verande i dei gamle dichotomiar: Kyrkja og kvinnene, kyrkja og dei homofile osb.

Sameleis er det når det same omgrepsapparatet i møte med urfolk vert nytta: Ein kan ikkje kalla urfolk for "the Other". Ein bør ta lærdom av prosedyren i Dnk då Samisk Kyrkjeråd vart oppretta. Då vart det utvetydig sagt at Dnk også er ei samisk kyrkje.

Det er naudsynt å skjelne mellom ulike typar for "annethet". På den eine sida kan ein verte framandgjort til dei ein deler trua med. På den andre sida har ein dei som er radikalt annleis, som t.d. ikkje deler trua vår, og som bør verta respekterte med ein slik "annethet".

Skjelninga mellom det ålmenne og det spesifikke i teksten vert ofte for svak. Det er ikkje slik at "the wounds of the cross are the source of healing of all human weakness" (s. 6). Skapingsteologien lærer oss å sjå andre kjelder for lækjedom enn krossen. Det er også grunn til å understreka at alle prosessar er prinsipielt tvetydige. Difor kan ein ikkje seie at integrasjonen i EU er eit instrument for healing. Brussel er korkje Jerusalem eller Babylon.

Det kjem ikkje tydeleg fram korleis dei ulike forteljingane om forsoning og helbreding skal verta strukturerte. Er det tale om individuelle eller kollektive forteljingar? Dersom Noreg skal spele inn slike forteljingar bør Ressurscenteret for vald mot kvinner på banen, samt "the healing of memories" i høve til Romani-folket og samane.

Charta Oecumenica er særst lite reflektert i dokumentet, noko som ville vore naturleg etter så mykje arbeid og brei deltaking frå medlemskyrkjene.

TN – SAK 5/02 STAT-KYRKJE RAPPORTEN

Vedtak:

1. *Saka vart drøfta*
2. *Dersom rapporten vert lagt til grunn for ei ny kyrkjeordning, ber TN om at det vert konsultert om desse spørsmåla med dei kyrkjene med har bindande avtalar med:*
 - *tilhøvet mellom leke og ordinerte i ein synodal struktur*
 - *dåpsopplæringa i desse kyrkjene*

TN – SAK 6/02 METHODISTISK-ANGLIKANSK-LUTHERSK KONSULTASJON

Det vart peika på på drøftinga av embetet i forkant av TN-møtet hausten 2001 som eit naturleg utgangspunkt for tema til ein konsultasjon. Kyrkjeavtalane gjev òg nokre føringar. Både Porvoo-avtalen og Nådens Fellesskap understrekar at det er naudsynt å arbeide vidare med forståinga av diakonitenesta. I tillegg ville det etter Stat-kyrkje rapporten vore interessant for Dnk å få drøfta forståinga av tilhøvet mellom lekfolket og embetsbærarar i ein synodal struktur.

Vedtak:

Saka vari drøfta.

TN – SAK 7/02 OPPFØLGING AV PORVOOAVTALEN

Som ein respons på eit dokument med tilrådingar frå Porvoo Church Leaders' Consultation i Tallinn, framheva nemnda kor naudsynt det er å ikkje fordoble arbeidet i internasjonale økumeniske nettverk ved å lage parallelstrukturar. Porvoo-kyrkjene bør la det økumeniske arbeidet som ikkje direkte rører ved Porvoo-avtalen gå gjennom andre økumeniske fora som t.d. KEK og KV. I tillegg må ein i arbeidet framover konsentrere seg kring få, utvalgte område. I tråd med Porvoo-konsultasjonen i Durham 2000, bør det framleis vere eit fokus på ungdomsarbeid.

Vedtak:

Saka vart drøfta.

TN – SAK 8/02 OBSERVATØRAR I TEOLOGISK NEMND

Vedtak:

1. *TN ynskjer å halde fram med å vere ei fagnemnd for Den norske kyrkja og ser seg difor best tent med å ha medlemmer frå Dnk.*
2. *TN ser seg like fullt tent med å utvikle vidare arbeidsformer der ein utvider krinsen av deltakarar, t.d. i form av seminar og konsultasjon.*

TN – SAK 9/02 STUDIEPROSJEKT I LEUENBERGFELLESKAPET

Vedtak:

TN ynskjer at Gerd Marie Ådna skal vere representanten til Dnk i studiegruppa i Leuenbergfelleskapet som skal arbeide med "The Protestant Profile in the Missionary Task of Churches in Europe".

Comments to the General Assembly Study material as of 21.03.2002

Some comments from a discussion in a seminar held by the Church of Norway Theological Commission April 11, 2002

People present: Arve Brunvoll, Geir Hellemo, Per Oskar Kjølaas, Elena Eika, Aud Tønnessen, Ragnhild Jepsen, Jan-Olav Henriksen, Kjell Nordstokke, Berit Lånke, Åge Haavik, Kristin Fæhn, Hans Morten Haugen, Joar Haga, Vebjørn Horsfjord, Stig Utne

1. The text in this document are well-known observations from other study documents of the same kind, but the introduction of the theme “healing” does not bring many new dimensions to the text.
2. The text does not emphasise the suffering *individual* in need of healing. Focus is only kept on the suffering *world*.
3. This leads to a speculation within a social-ethical framework: The question is solely put on how we *understand* the broken world, solely by our cognitive faculties. More attention should be given to the *actions* that could be taken in response to the suffering; i.e. *the healing ministry* of the Church.
4. *The mercy of God* as “theological leitmotiv” is missing in the document. In the healing ministry of Jesus, he showed God’s mercy to the suffering people. Overall, texts from the Bible should have been used far more extensively. It would have made the document more ecumenically relevant.
5. The text does not reflect upon the challenge from the New-Age movements, which represent a major interpretation of what “healing” means in the rich consumer-societies. Could the egocentric concept of healing be challenged by the healing concept of the churches of the south?
6. “Cure” is only negatively described in relation to “healing”, but *people* are in need of cure, too.
7. The healing ministry of the Church should have a main focus in such a text. How do we as churches respond to the challenges of the AIDS-epidemic? How do we organise a proper service for the people in need? It was questioned why the term *diaconia* was left out of the text.
8. By adopting the term “healing”, we have an opportunity to vindicate a pre-modern, Christian view on human beings: To understand a human being as a psycho-somatic entity, where the religious dimension is a crucial factor in a person’s health. Sick souls create sick bodies. Sick bodies create sick souls.
9. Winnipeg is an area with a considerable indigenous population. This fact cannot be left out in such a document. In Norway, the Sami people have been practising a healing tradition within the church.
10. One of the main theological problems of the document is the distinction (or the blurring of that distinction) between the specific Christian element and Creation, or the distinction between the present and the coming Kingdom. It can be questioned whether human beings are saints & sinners, even if Christians are. The church is under the cross, but is the world under the cross? One can also ask if the Church is needed for the healing of the world. If not a distinction between *creatio continua* and *sanctificatio* is made, the effort to christianise the world will dominate the document (Barmen-influence).
11. Justification adds something more to a human being than just a restoration. There is an asymmetry between the original *arke* and the final *telos*, as the former has a lack that the latter fills.
12. The sacramental vision on pp. 16-17 certainly needs a thorough theological check-up. “We become participants with all in the world who are in need of healing” is not theologically sound if one speaks of the Eucharist.

13. Instead of all the descriptions of the misery of the world, it would perhaps be wise to portray some visions of hope. They could even function as words of promise.
14. The text should describe healing events as *signs of divine presence*, whether it is qualified as a Christian healing or not.
15. The question to be asked concerning the HIV/AIDS epidemic is whether the Church reacts credibly to the catastrophe.
16. Confronted with the phenomenon healing, it is important to refrain from giving unrealistic hopes. The text should make a clear distinction between what is possible to heal and what is not. It is a remaining challenge to help people to accept and understand their finiteness.
17. It is necessary to stress the importance of the Christian community as a community of interpretation. Some people need the community to open their eyes for the suffering of the Other.
18. It is important to *do* something, not just to *understand* the malaise. The Church should be an *exemplum*, "a cloud of witnesses".

Dato
10.04.02

Vår ref.
02/156-4 VLH

Deres ref.

Deres dato

Protokoll fra møte i Nemnd for Økumenisk Samarbeid og Misjon (NØM), 8. og 9. april 2002

Møtet ble holdt i Kirkens Hus, Oslo

Til stede: Jan Otto Eek, Ole Elias Holck, Tore Laugerud (observatør, Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon), Torbjørn Lied, Astrid Sandsmark, Line Skum, Gunhild Sivertsen Sørvig, Anne Beate Tjentland, Gerd Marie Ådna (leder)

Forfall: Ole Chr. M. Kvarme, Ole D. Hagesæther (innkalt som vara fra Bispemøtet)

Fra sekretariatet: Vebjørn L Horsfjord

Møtet ble åpnet med en andakt ved Ole Elias Holck

Deretter hadde nemnda en ca. 60 minutter lang samtale med tre representanter for Det lutherske verdensforbunds (LVF) Department for Mission and Development; Margret Stasius, Jaap Schep og Andreas Wöhle.

De tre innledet om avdelingens arbeid. Den følgende samtalen dreide seg om forståelse av LVF ikke bare som et nettverk, men som *communio*, om særskilte prosjekter og prioriterte arbeidsområder, om å gjøre plass for ungdom i kirka og i det økumeniske arbeidet, og om Den norske kirkes bidrag til LVFs ulike prosjekter. Fra LVF-representantenes side ble det uttrykt stor interesse for NØMs arbeid med misjonsforståelsen, og NØM lovt å finne måter å formidle viktige punkter fra dette arbeidet på engelsk.

Sak NØM 01/02 GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN

Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjennes.

Sak NØM 02/02 PROTOKOLL FRA MØTET I NØM 1. OG 2. NOV. 2001

Protokollen var utsendt tidligere og godkjent av NØMs medlemmer.

Sak NØM 03/02 PROTOKOLLER OG RAPPORTER
Saksordfører: Anne Beate Tjentland

De framlagte protokollene og rapportene ble kort kommentert.

I tilknytning til referatene fra Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM), ble NMS' og Normisjons ulike prosjekter for menighetsplanting kommentert. Det ble uttrykt reservasjoner mot noen sider av slike prosjekter, samtidig som de økumeniske mulighetene, særlig der ungdom står i sentrum for nye menighetsdannelser, ble påpekt.

I tilknytning til protokollene fra Kirkens U-landsinformasjon (KUI) ble det kommentert at det vil være nyttig om det blir utarbeidet en samlet oversikt over de ulike økonomiske støtteordningene som finnes innenfor den kirkelige strukturen.

Vedtak: De framlagte protokollene og rapportene tas til etterretning.

Sak NØM 04/02 MISJONSFORSTÅElsen
Saksordfører: Torbjørn Lied

Dette var møtets hovedsak, og den ble behandlet både mandag kveld og tirsdag ettermiddag.

Samtalen tok utgangspunkt i det utkastet til studiehefte som var produsert av Jan Otto Eek og framlagt av AU. Nemnda diskuterte både overordnede spørsmål, de enkelte avsnitt i teksten og en plan for det videre arbeidet og lansering av dokumentet overfor menighetene. De viktigste og mer overordnede synspunktene refereres kort her:

Hovedinntrykk: Det var full enighet om at det arbeidet som er gjort, er godt og grundig og i all hovedsak gir uttrykk for nemndas samlede oppfatning etter den prosessen som har vært. Den språklige formen og de mange åpne formuleringene ble særlig trukket fram, og det er viktig at dette ikke går tapt i den videre bearbeidelsen. Jan Otto har gjort det klart at han regner sitt arbeid som avsluttet, og nemndas forutsetning i den videre behandlingen var at sekretariatet gjør det arbeidet som gjenstår.

Målgruppe: Nemnda er enig om at menighetsrådene er hovedmålgruppe. Teksten forutsetter et høyt refleksjonsnivå, og nemnda kom med konkrete forslag til hvordan terskelen kan senkes slik at flere finner heftet interessant.

Spørsmålene: Det må arbeides videre med spørsmålene til hvert kapittel. Hvert kapittel bør ha fire til seks spørsmål, og det må arbeides med formuleringen av disse. Anne Beate Tjentland og Ole Elias Holck vil bidra til innspill her når den reviderte teksten er ferdig.

Disposisjon: Kap. III og evt. kap. IV flyttes fram og gjøres til de første kapitlene. Dermed vil heftet starte med menneskets situasjon (antropologien) og introdusere det krevende konseptet "dialog" litt seinere.

Tittel: Heftet kalles "*...en misjonerende kirke...*". *Et studiehefte om misjon og dialog*

Lay-out etc.: Presentasjonsformen er viktig. Med en så godt gjennomarbeidet tekst fortjener lay-out etc. mye oppmerksomhet. Bilder, kunst etc. er ønskelig, noe som forutsetter fargestrykk. SMM kan kontaktes med forespørsel om å bidra til finansiering av dette. Heftet bør også gjennomgå en profesjonell språkvask når det er helt ferdig.

Formidling: Lanseringen av heftet blir viktig. Det vil bli lite brukt dersom det bare sendes ut til menighetene med et følgebrev. Misjonsorganisasjoner og andre må engasjeres slik at de kan bidra til å gjøre heftet kjent.

Vedtak:

1. NØM takker Jan Otto Eek for godt utført arbeid og et inspirerende produkt.
2. NØM ber sekretariatet ferdigstille dokumentet på bakgrunn av de kommentarene som framkom i møtet. Dokumentet sendes også ut til alle NØMs medlemmer før denne prosessen avsluttes.
3. NØM ber sekretariatet i samarbeid med leder fremme en søknad overfor SMM om midler til å gi studieheftet en god presentasjonsform.
4. NØM vil behandle den endelige teksten på sitt møte i oktober. Samtidig vil nemnda ta opp til nærmere vurdering hvordan heftet best lanseres overfor menighetsrådene.

Sak NØM 05/02 OMSTRUKTURERING AV ARBEIDET PÅ NØM-FELTET
Saksordfører: Jan Otte Eek

Samtalen tok utgangspunkt i sekretariatets framlegg. Nemnda sluttet seg til hovedkonklusjonen, men samtalen bragte også fram sterke reservasjoner på flere punkter.

Spørsmålet om geografisk bredde i ad hoc-utvalgenes sammensetning ble særlig diskutert, og nemnda var opptatt av at både dette og andre hensyn (kjønn, alder etc.) må ivaretas også i framtida. Det er ønskelig om noen av ad hoc-komiteene kan være basert utenfor Østlandet. Ved oppnevninger til ad hoc-komiteene må man være bevisst på at samiske røster må høres på flere felter, ikke bare i forbindelse med urfolks-spørsmål. Videre ble det påpekt at det er viktig at ressurser tilsvarende det som har gått til NØM, fortsatt må gå til arbeid på feltet.

Nemnda finner at mer fleksible og prosjektrettede arbeidsformer kan være tjenlig. Dette betyr ikke at arbeidet i nemnda fram til nå har vært bortkastet. Det er viktig at helhetsperspektiver blir ivarettatt også når arbeidet deles opp i avgrensede prosjekter. Her må både sekretariatet og Mellomkirkelig råd være oppmerksom på at ansvaret øker med en ny ordning.

Ordnningen vil også kreve en avklaring av hvordan arbeidsfeltet skal være representert i Mellomkirkelig råd, og hvem som skal representere Den norske kirke i Samarbeidsrådet for Tros- og Livssynssamfunn.

Norsk Økumenisk Komité for Lokaløkumenikk (NØKLØ) bør gjenoppplives dersom den kan gis konkrete oppgaver. Det må sikres at den har en bred økumenisk sammensetning. Det må også sikres at internasjonalt økumenisk arbeid er tilfredsstillende ivarettatt, for eksempel ved at deler av dette ansvarsfeltet tydeligere plasseres i Teologisk Nemnd.

Nemnda mener at beskrivelsen i sekretariatets notat når det gjelder ansvar for evangeliseringstiltak i Norge er feilaktig. Dette har ikke vært en del av NØMs ansvarsområde og er derfor ikke reflektert i arbeidsplanene.

Vedtak:

1. NØM slutter seg til hovedpunktene i innstillingen fra sekretariatet om omstrukturering på NØM-feltet. Det er en forutsetning at det sikres bred geografisk representasjon i nye arbeidsgrupper, og at det tas hensyn til deltakernes kjønn og alder.
2. NØM ønsker at det i det videre arbeidet blir tatt hensyn til de spørsmål og kommentarer som kom opp i møtet.
3. NØM ønsker at den norske kirkes representasjon i NØKLØ blir regnet som en fjerde arbeidsgruppe innenfor dette saksfeltet.

Sak NØM 06/02 RAPPORT FRA COMMISSION ON WORLD MISSION AND EVANGELISM

Saksordfører: Line Skum

Nemnda diskuterte kort hvordan anbefalingene i rapporten kan følges opp. Det er viktig at det raskt blir tatt tak i de ideene som gjelder ungdommers deltakelse i misjonskonferanser etc. Her bør bispedømmene inviteres til å komme med innspill og initiativer.

Misjonskonferansen i 2005 aktualiserer spørsmål om metodikken/pedagogikken i forberedelsen til internasjonale konferanser. Her er det utviklingspotensiale. Forberedelsesprosessen bør involvere bredden av Den norske kirke bedre enn det har vært tradisjon for ved store konferanser.

Når det gjelder artikler til IRM og innspill til den internasjonale debatten, bør det undersøkes om det er mulig å oversette dokumentet om misjonsforståelsen til engelsk.

Vedtak: NØM tar rapporten til etterretning.

Sak NØM 07/02 ORIENTERINGSSAKER

Saksordfører: Astrid Sandsmark

Gunnhild Sivertsen Sørvig og Vebjørn Horsfjord orienterte kort om arbeidet med "Guds menighet – Jordens største under." Arbeidet går framover i overensstemmelse med de planene som ble lagt på arbeidsgruppas møte i februar.

Vebjørn Horsfjord orienterte kort om samarbeidet med Den Norske Sjømannsmisjonen og deltakelsen på deres prestesamling i Brugge.

Vedtak: Orienteringssakene tas til orientering.

Sak NØM 08/02 EVENTUELT

Personellsituasjonen i sekretariatet:

Vebjørn Horsfjord orienterte kort om prosessen fram mot ansettelse av ny generalsekretær i Mellomkirkelig råd. Det er sju søkere til stillingen.

KEK:

Nemnda var samstemt i en etterlysning av mer informasjon og større involvering i forberedelsene til KEKs generalforsamling i Trondheim. Det ble gitt uttrykk for at nemndas bredde og kompetanse kunne vært bedre utnyttet i denne forbindelse.

Det ble uttrykt ønske om mer informasjon om generalforsamlingen i møtet. Dette gjelder også hvordan andre deler av landet enn Trondheimsområdet kan dra nytte av arrangementet. Det ble for eksempel påpekt at de fleste delegatene trolig skal reise gjennom Hamar bispedømme (fra Gardermoen). Kan det legges program hit i forkant av generalforsamlingen? Det ble gitt tydelig uttrykk for at informasjon snarest mulig må ut til bispedømmer og menigheter slik at de kan legge planer som inkluderer generalforsamlingen.

Vedtak: NØM ønsker en grundigere orientering om arbeidet på neste møte.

Neste møte i NØM er 22. oktober kl. 16 til 23. oktober kl. 16.

MEDLEMMENE I KISP

Dato	Vår ref.	Deres ref.	Deres dato
08.04.02	02/6-1 HMH		

Protokoll fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål torsdag 4. og fredag 5. april

Til stede:

Gaim Kebreab, Hilde Salvesen, Ulla Schmidt (fungerende leder), Kristin Sommer, Anne Wuolab

Observatører fra Kirkens U-landsinformasjon: Eimund Stangeland, Raag Rolfsen

Observatør fra Menneskerettighetsutvalget: Einar Tjelle (bare torsdag)

Meldt forfall: Karin Dokken Lars Erik Nordby (observatør Norges Kristne Råd) Eilert Rostrup Olav Skjevesland Sturla Stålsett (permisjon)

Ikke til stede: Knut Yngvar Sønstegaard

Fra sekretariatet: Hans Morten Haugen, Vebjørn Horsfjord (torsdag)

Inviterte gjester: Inger Ultvedt, UNDPs "Oslo Centre on Governance"
Stener Ekern, Institutt for menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo
Peter Prove, Det lutherske verdensforbund
Dagfinn Sørli, Utenriksdepartementet
Jan Erik Leikvang, Utenriksdepartementet
Gwen Berge, Kirkens Nødhjelp
Jørn Holme, Justisdepartementet
Magnar Aukrust, Justisdepartementet

Møtet ble åpnet med en refleksjon over påsken av Hilde Salvesen

SAK01/02: GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN

Det ble meldt noen endringer av innleder i forhold til utsendt program.
Det ble gitt en redegjørelse for hvorvidt KISP burde avgi en uttalelse om Midt-Østen.
Det ble meldt noen saker til eventuelt. For øvrig kom ingen innvendinger.

Vedtak:

Innkalling og dagsorden til møtet 4. og 5. april godkjennes.

SAK 02/02: GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 12 . og 13. OKTOBER

Protokoll fra møtet 12.og 13. oktober var sendt ut på forhånd.

Det kom ingen innvendinger til protokollen.

Vedtak:

Protokollen fra møtet 12. og 13. oktober 2001 godkjennes.

03/02: REFERATER

Saksdokumenter:

KISP/AU: Møter 11.desember 2001 og 14.februar 2002
 MRU: Møter 5.november, 3.desember, 28.januar, 11.mars
 KUI: Møte 13.februar, samt strategi 2003-2006.
 Mellomkirkelig råd: Møte 11. og 12. februar

Det kom ingen innvendinger til referatene, men det ble kort orientert om KUIs hjemmeside www.kui.no, og informasjonsstrategien.

Vedtak:

Referatene tas til orientering.

SAK 04/02: RAPPORTER

Saksdokumenter:

Report from Organisational Committee in Global Budget Priorities, Geneva 22th to 24th of February, by Hans Morten Haugen
 Rapport fra European Churches and Civil Society in the Midst of Changes, Lochum, 2. til 4.mars av Ulla Schmidt
 Report from Financing for Development, Monterrey 18th to 22nd of March, by Hans Morten Haugen (delt ut på møtet)
 Rapport fra delegasjonsreise til Chiapas 15. til 22. mars, av Sturla Stålsett (delt ut på møtet)
 Rapport fra reise til Colombia 18. – 22. mars, av Hilde Salvesen (bare muntlig rapport)

Det ble gitt tilslutning til målsettingen i Global Priorities Campaign, men samtidig ble det påpekt at det ikke var sannsynlig at det ville bli en overførsel *fra* militærbudsjettene *til* sosialbudsjettene.

Hilde Salvesen rapporterte positivt fra sin reise til Colombia. Hun er ansatt i NEPAR (Norwegian Ecumenical Platform on Peace and Reconciliation), som har fokus på Angola (se sak KISP 26/01) og Colombia. Det økumeniske klimaet mellom kirkene var bedret, noe som gir grunn til optimisme, men situasjonen generelt er svært alvorlig. Sturla Stålsetts rapport fra Chiapas ble delt ut, og det ble en positiv mottakelse av rapporten.

Vedtak:

Rapportene tas til etterretning.

SAK 05/02: INTERESSANTE SKRIV

Følgende var sendt ut:

- a) Brev til Kirkenes Verdensråd med "Comment" til Studiedokumentet "Protection of Endangered Populations in Situations of Armed Violence".
- b) Invitasjon til deltakelse under Verdenstoppmøtet for bærekraftig utvikling, Johannesburg, 26.august til 4.september.
- c) Invitasjon fra UD om oppnevning av observatører til FNs 57. Generalforsamling (ble informert om på møtet).
- d) Informasjon fra Kirkenes Verdensråd om arbeid for økumeniske observatører i Midt-Østen
- e) Invitasjon til seminar om nasjonal sikkerhets- og anti-terrorlovgivning 21.mars

I tillegg ble et brev til Utenriksdepartementet om Doha-forhandlingene i WTO, og utdrag av Kampanjen om internasjonal handel i "Ecumenical Advocacy Alliance" delt ut på møtet.

Det ble informert om at det var mulig å søke stipender til deltakelse i Johannesburg. Det ble også informert om at det var lenge siden KISP-medlemmer hadde vært observatør i FNs Generalforsamling. Det ble fremmet forslag om at den nye KISP-konsulenten reiser.

Vedtak:

KISP tar informasjonen til etterretning

KISP-medlemmene utfordres til å melde interesse for å delta på Verdenstoppmøtet for bærekraftig utvikling.

KISP foreslår den nye KISP-konsulenten som observatør på FNs 57 Generalforsamling.

06/02: OPPNEVNINGER

Saken trukket. KISP-konsulenten og fung. KISP-leder ble i løpet av møtet uformelt informert om et vedtak i "Lederforum" om at nemndene skal forespørres om å sitte ett år til. Bakgrunnen er at det oppleves som uheldig at de nye rådene skal velge nye nemnder på sitt første møte, og at det er bedre at dette skjer etter ett års funksjonstid. Det var en positiv holdning til en slik forespørsel, men KISP avventer den formelle henvendelsen fra "Lederforum"/Rådene, før vedtak fattes.

SAK 07/02: PRESENTASJON AV OSLO CENTRE ON GOVERNANCE

Presentasjon av UNDPs arbeid for "Democratic Governance" var sendt ut på forhånd.

Saken var opprinnelig meldt som en diskusjon av kirkenes rolle under skjøre overgangsregimer. Temaet for presentasjonen ble imidlertid endret til primært å omhandle UNDPs nye rådgivingscenter i Oslo, som ble formelt åpnet 5.mars. Senteret har fagpersoner til å rådgi UNDPs utekontorer i deres arbeid som også dreies over fra prosjektarbeid til rådgiving.

Inger Ultvedt arbeider med menneskerettigheter, sammen med andre ansatte som arbeider med lovreformer og kontakt med frivillige organisasjoner. Det er et ønske om at en lokalisering i Norden også kan gjøre det lettere å bygge relasjoner med forskningssentra og andre institusjoner i disse landene. Ultvedt pekte på at ansvarlighet ("accountability") er et begrep som samler mange ulike dimensjoner av styring.

Ultvedt informerte kort om de utfordringer som finnes for å sikre et bedre rammeverk for nødvendig nasjonal styring. Det er også viktig at det blir en bedre koordinering mellom de ulike givene, slik at rapporteringer og indikatorer på måloppnåelse blir mer koordinert. Ultvedt viste også til at UNDP ønsker å bruke uttrykket "democratic governance" framfor "good governance". Det er svært delte meninger om hva som ligger i uttrykket "good governance", og det bør derfor unngås.

Vedtak:

KISP takker for innledningen!

KISP ber sekretariatet følge opp arbeidet til UNDPs Oslo Centre on Governance.

SAK 08/02: URFOLKS SELBESTEMMELSESRETT I GUATEMALA

Saksdokumenter:

To kapitler fra boken *Guatemala – Demokratisering og kulturelt mangfold* (2001)

"Mayabevegelsen i Guatemala: Panorama og institusjonelle utfordringer", av Stener Ekern.

"Rettigheter og kulturelt mangfold i Guatemala", av Trygve Bendiksbj.

Stener Ekern, forsker ved Institutt for menneskerettigheter, presenterte først uttrykkene "urfolk" og "selvbestemmelsesrett". Han pekte på at ILO-konvensjon 169 definerer urfolk med utgangspunkt i tre kjennetegn: hevd /opprinnelse, distinkthet og selvdefinisjon. Han viste til at noen folkegrupper som opplagt fyller kravene til å regnes som urfolk, som baskerne, ikke ønsker å regnes som urfolk, fordi urfolk ofte forstås som "marginaliserte" og fordi en slik kategorisering vil redusere mulighetene til å få oppfylt sine territoriale ambisjoner.

Uttrykket "selvbestemmelsesrett" er ofte forstått å bety statssuverenitet og territoriell integritet. Ekern pekte på at det er langt mer presist å forstå selvbestemmelsesrett som retten til å bestemme over forhold som er viktige for ens egen situasjon. Derfor er et begrep som "autonomi" mer presist til å beskrive hva "selvbestemmelsesretten" faktisk rommer.

Dernest fortalte Ekern om urfolkenes selvbestemmelsesrett i Guatemala med erfaring fra sitt feltarbeid i kommunen Totonicapán. Guatemala er sammen med Bolivia det landet i verden hvor urfolk utgjør den høyeste andelen av befolkningen. Mayafolket er egentlig nærmere 30 ulike indianergrupper med hvert sitt språk, der 21 språk er godkjent av det statlige akademi for mayaspråk.

Ekern pekte på at de viktigste organisasjonsformene blant indianerne er dem som er organisert uformelt, og ofte som direkte motsetning til staten. Han pekte på at disse fellesskapene er den sterkeste lokale organisasjonsformen, med sterke lojalitetsbånd. Mistenksomheten overfor ytre påvirkning leder også til at medlemmer av lokalsamfunnet som har levd en større del av sitt liv utenfor samfunnet, vil ha problemer med å bli godtatt når vedkommende vender tilbake. Dette tette lokalsamfunnet er omtalt i en tidlig studie av Wolf som "the closed corporate community".

Den såkalte "mayabevegelsen" i Guatemala er en del av det etablerte, formelle systemet, og har derfor i liten grad legitimitet blant disse tradisjonelt baserte lokalsamfunnene. For staten er det en betydelig utfordring å håndtere dette uformelle systemet, som kun relaterer seg til formelle, lokaldemokratiske strukturer gjennom at den demokratisk valgte ordføreren "formelt" oppnevner den tradisjonelt baserte ordføreren.

Ekern viste ellers til at begreper som "likhet" og "rettighet" ikke har selvstendig mening. Plikttanken er imidlertid framtrepende, og det er en tilslutning til at kvinner kan gjøre offentlig tjeneste, forutsatt at dette ikke går utover andre oppgaver. Samtalen etterpå bekreftet at urfolksavtalen som av de mange fredsavtalene, nettopp ikke bygger på denne tradisjonelle organiseringen, og at den derfor i svært liten grad lar seg gjennomføre.

Vedtak:

KISP takker for innledningen!

KISP ber om at selvbestemmelse for urfolk i Colombia settes opp på neste KISP-møte.

SAK 09/02: THE DALIT STRUGGLE IN INDIA – THE ROLE OF THE CHURCHES

Saksdokumenter

Utdrag fra rapport til FNs Underkommissjon for beskyttelse og fremming av menneskerettigheter i 2001

Brev fra International Dalit Solidarity Network til FNs Høykommissær for menneskerettigheter av november 2001

Utdrag fra årsmelding fra Det norske menneskerettighetsfond for 2001.

Peter Prove informerte at han for første gang fikk befatning med arbeidet for dalitenes rettigheter tidlig i år 2000. Før dette hadde han ikke sett hvordan det var mulig å arbeide for dalitenes rettigheter uten at dette ville bli oppfattet som vestlig innblanding i lokale forhold, og som derfor kunne skape enda større motsetninger og problemer for de nasjonale kirkene. Kirkene i India ble imidlertid tydeligere på at de ville ha et slikt større internasjonalt kirkelig engasjement rundt 2000, og International Dalit Solidarity Network ble etablert med sterk kirkelig deltakelse.

Arbeidet har i første rekke vært knyttet opp mot FNs Underkommissjon for beskyttelse og fremming av menneskerettigheter i 2000 og 2001, samt Verdenskonferansen mot rasisme i Durban i august-september 2001. I begge disse prosessene ble uttrykket "discrimination based on work and descent" benyttet, og ikke uttrykket "caste". Begrunnelsen for dette er både å unngå for sterke konfrontasjoner med visse stater, og at det er relevant å beskrive denne formen for diskriminering slik at den også dekker det som foregår i andre regioner (Japan og Vest-Afrika).

Prove pekte på at det er tre sentrale kjennetegn ved denne formen for diskriminering: ren vs. skitten, begrensede muligheter til å finne nye former for arbeid og begrensede muligheter til å gifte seg utenom egen gruppe. Prove viste til at i mange kirker, som den lutherske kirken, er nær 80 prosent av medlemmene daliter. Andre kirker, som Thomaskristne kirkene, har tradisjonelt sett tilhørt de privilegerte i kastesystemet.

Prove informerte om at det var ønskelig at det ble lagt til rette for deltakere fra de landene hvor det foregår slik arbeids- og avstammingsbasert diskriminering på en egen dag i august under møtet i FNs Rasediskrimineringskomite, koordinert med FNs Underkommissjon. Den norske kirke, Kirkens Nødhjelp og misjonsorganisasjonene har slike kontakter, og utfordres til å mobilisere ressurspersoner i det videre arbeidet. Prove utfordret også Kirkens Nødhjelp og Den norske kirke til å slutte seg til Dalit International Solidarity Network.

Vebjørn Horsfjord presenterte sine perspektiver på dalitsspørsmål basert på et halvt års studium av dalitteologi ved Gurukul Theological Seminary. Han uttrykte overraskelse over den sterke motstanden India viser i internasjonale forhandlinger, siden India allerede i Konstitusjonen og deretter i etterfølgende lover har forbudt kastesystemet og diskriminering av kasteløse. Horsfjord viste til at det kan være farlig å bygge arbeidet mot kastesystemet og diskriminering av de kasteløse på en ren "identitetspolitikk" (i dette tilfellet knyttet til hvem som var i India først), siden det er mange historiske faktum som ikke er endelig bekreftet.

Han pekte også på at det ikke er noen sterk sammenheng mellom Hindutva (hindu-basert ekstremnasjonalisme som dagens regjering har sympatier for) og "casteism". Han viste til at det var mange hinduister blant de kasteløse som kunne være meget sterke talspersoner for en hindutva-ideologi.

Vedtak:

- 1) KISP takker for innledningene!
- 2) KISP ber om at arbeid med dalitenes rettigheter følges opp av sekretariatet, med blant annet informasjon til kirkelige organisasjoner om det spesielle fokuset på kastespørsmål i Rasediskrimineringskomiteen, og med en vurdering av medlemskap i Dalit International Solidarity Network.
- 3) KISP anbefaler at dalitenes situasjon blir fokus for menneskerettighetssøndagen 2003.

Mandatet og en oversikt over delstudier, samt utdrag fra en av delstudiene, om "global finance" var sendt ut på forhånd.

Dagfinn Sørli, leder av globaliseringssekretariatet i Utenriksdepartementet gav en innføring i historikken til globaliseringsprosjektet. Prosjektet ligger formelt under handelspolitisk avdeling i Utenriksdepartementet, men prosjektet skal lede fram til en Stortingsmelding som hele regjeringen skal stille seg bak. Fokuset har endret seg noe som følge av regjeringsskiftet, og den nye regjeringen ønsker i større grad å se på globaliseringens muligheter for Norge, og ikke bare "global styring".

Sørli redegjorde for den forståelsen av globalisering som ligger til grunn for arbeidet, nemlig at globalisering handler om økonomisk integrasjon, drevet fram av teknologi, markedseksponasjon og økonomisk liberalisering. Han understreket at disse premissene viser at det i stor grad er et økonomisk fokus som ligger til grunn, og temaet er kontroversielt.

De fem sentrale utfordringene som ligger til grunn for arbeidet, er:

Verdiskaping, men også problemer knyttet til økende økonomisk kriminalitet.

Fattigdomsbekjempelse, med sentrale virkemidler som gjeldslette og bedre bistand.

Ivareta besørging av fellesgoder, som rent miljø, kunnskap og helse.

Håndtere uforutsigbarhet: Ny frihet, men også økt frykt.

Nye styringsutfordringer: Organenes representativitet og legitimitet, og statenes innflytelse.

En etisk ramme forankret i internasjonale standarder ligger til grunn for alt dette.

Debatten brakte fram synspunkter på hva som bør være hovedfokuset for en slik utredning. Sørli viste til at Stortingsmeldinger generelt har som sin funksjon å presentere regjeringens politikk på et bestemt fagfelt, men han understreket at det i arbeidet med denne konkrete Stortingsmeldingen var et ønske om å komme litt videre. Det er ikke et mål å gi en rent beskrivende melding, men også en melding som er tydelig forankret i de betydelige utfordringene vi står overfor i internasjonal politikk. Fra KISP ble det holdt fram at ansvarlighet ("accountability") bør være sentralt i en melding som søker å beskrive internasjonal økonomi.

Vedtak:

KISP takker for innledningen!

KISP ber om at arbeidet med globaliseringsmeldingen følges opp av sekretariatet.

SAK 11/02: GLOBAL PUBLIC GOODS: ET REDSKAP TIL Å ØKE OVERFØRINGER TIL SØR?

"Economic Briefing no 3" – Towards Earth Summit 2002: "Sustaining Our Global Public Goods" var sendt ut på forhånd - en liten brosjyre utarbeidet av UNDP ble delt ut på møtet

Jan Erik Leikvang har gjennom sin stilling i Multilateral avdeling i Utenriksdepartementet ledet den norske forberedelsen til FNs Finansiering for utvikling-konferanse. I denne prosessen har diskusjonen om globale fellesgoder vært høyt oppe på agendaen, men referansen til punktet ble til slutt strøket fordi det var for stor uenighet landene imellom om innholdet i dette punktet.

Leikvang viste til at globale fellesgoder er et økonomisk begrep som ikke er av ny dato. I korthet skal godene være tilgjengelige for alle (ikke-ekskluderbare) og en persons bruk skal ikke redusere en annen persons bruk (ikke-rivaliserende). I praksis betyr dette at markedet er lite egnet til framskaffelse av globale fellesgoder. UNDPs bok fra 1999 startet en ny fase med debatt, men det var først da Utviklingskomiteen i Verdensbanken forsøkte å definere globale fellesgoder høsten 2000 at motsetningene for alvor kom til overflaten.

Verdensbankens forsøk på å få medisiner til behandling av HIV/AIDS regnet som globale fellesgoder, var et meget dårlig eksempel, framholdt Leikvang. Disse medisinene er nettopp både dyre og utilgjengelige for mange. Leikvang viste til at regionale fellesgoder, slik som tiltak mot ørkenspredning og for å regulere internasjonale elver, bør løftes fram.

Saken har en tydelig Nord-Sør-dimensjon, U-landene går inn i debatten med to krav, nemlig at vanlig bistand ikke skal benyttes, og at all finansiering til globale fellesgoder skal være addisjonell. Det er et behov for ytterligere samtaler om disse temaene. Leikvang avsluttet med å redegjøre for at en rekke goder som vi ikke normalt tenker på som globale fellesgoder, slik som værvarslings tjenester, har betydelige elementer av globale fellesgoder. Fortsatt i dag er mange u-land ikke i stand til å nyttiggjøre seg slike goder, fordi de internasjonale organene som regulerer dette spesifikke saksfeltet ikke har en utviklingsdimensjon. Dette arbeidet bør styrkes, slik at u-landenes interesser ivaretas.

Vedtak:

KISP takker for innledningen!

For sitt videre arbeid vil KISP særlig understreke:

- at mangelen på forsyning av globale fellesgoder er en konsekvens av underregulering av internasjonal økonomi.
- at forsyning av globale fellesgoder ikke må gå på bekostning av vanlig bistand, men gjennom nye finansieringskilder.
- at definisjonen av fellesgoder også bør ivareta politiske/normative hensyn om hvilke goder som bør være ikke-ekskluderbare, og ikke bare være en rent teknisk definisjon ut fra hvilke goder som faktisk er ikke-ekskluderbare.

SAK 12/02: HUMAN RIGHTS IN TRADE AND INVESTMENTS

Sakspapirer:

Presentasjon av Elsa Stamatopolou: "Globalization and the human rights framework"

Studie av Peter Prove: "Human Rights in the WTO"

Utdrag fra "working paper" av Hoe Lim, WTO: "Trade and human rights: what's at issue?"

Peter Prove, LVF, leder av International NGO Committee for Human Rights in Trade and Investments brukte mesteparten av sin innledning til å peke på det arbeidet som gjøres i forhold til Verdens handelsorganisasjon (WTO). Fra WTO selv kommer et utvetydig budskap om at eksplisitte referanser til menneskerettigheter kan oppfattes som – og misbrukes som – et proteksjonistisk tiltak fra de rike landenes side.

Denne bekymringen var Prove enig i, men han understreket at det viktigste er at:

- landene erkjenner sine menneskerettslige forpliktelsene når de går inn i økonomiske forhandlinger
- landene selv blir bedre til å holde disse politikkområdene sammen
- WTO selv erkjenner at de forhandlingene som føres også handler om menneskerettigheter.

Prove mente at for mange stater ikke er koordinerte i spørsmål om handelspolitikk og menneskerettigheter. Som regel skyldes dette stor grad av faglig spesialisering, noe som i mindre grad preger delegasjonene fra de fattige landene.

Prove meldte om en betydelig interesse hos WTO-ansatte for å lære om menneskerettigheter. Diskusjonene har i særlig grad foregått i Komiteen for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (som overvåker gjennomføringen av Konvensjonen), men

også Underkommisjonen (uavhengige eksperter valgt av Menneskerettighetskommisjonen) har hatt økt engasjement i denne saken. Prove viste til at de økonomiske, sosiale og kulturelle rettighetene skal nås gjennom gradvise forbedringer ("progressive realisation").

Prove understreket betydningen av menneskerettighetsforpliktelser fordi dette er noe mer enn løfter og målsettinger. Han viste til at menneskerettighetsforpliktelser er relevante både innenfor forhandlinger om TRIPS-avtalen (patenter), GATS-avtalen (tjenester som helse og utdanning) jordbruksavtalen (retten til mat). Prove erkjente at de mekanismene for tvisteløsning som finnes i WTO er betydelig sterkere enn de som finnes for menneskerettighetsoppfyllelse. Likevel holdt han fram at menneskerettighetsforpliktelsene er viktige. Han viste også til at WTOs organer har vist til andre rettskilder enn WTO-tekster når de skal avgjøre tvister, i første rekke internasjonale miljøkonvensjoner. Det er likevel ikke utenkelig at det i framtiden også vil refereres til menneskerettigheter.

Vedtak:

KISP takker for innledningen!

KISP ber om at menneskerettighetsperspektiver blir sentrale i den norske globaliseringsmeldingen.

KISP ber om at sekretariatet og Menneskerettighetsutvalget fortsetter arbeidet med å tydeliggjøre de sosiale og økonomiske rettighetene

SAK 13/02: ILLEGITIM GJELD: ET PERSPEKTIV Å BYGGE PÅ?

Saksdokumenter:

Utdrag fra "Justice – The Heart of the Matter", utarbeidet av Ecumenical Coalition for Economic Justice i Canada for Kirkenes Verdensråd.

Strategi for Aksjon Slett U-landsgjelda 2002-2004

Utdrag fra studie av Joe Hanlon for Kirkens Nødhjelp om illegitim gjeld

Artikkel av Hans Morten Haugen til SLUGs "Gjeldsbrev"

Gwen Berge presenterte studien om illegitim gjeld som Kirkens Nødhjelp lanserte den 15.mars under et seminar i Oslo. Studien er skrevet av Joe Hanlon fra England, og Berge understreket at studien ikke er uttrykk for offisiell politikk fra Kirkens Nødhjelps side. Det vil være aktuelt å få en ny studie som identifiserer de områder innenfor illegitim gjeld som særlig er aktuelle å arbeide med innenfor både kampanjer internasjonalt og påvirkningsarbeid nasjonalt.

Berge nevnte de fire premissene som denne studien bygger på:

- Begrepet "illegitim gjeld" anerkjennes
- Utlåneres ansvar vektlegges, slik at dårlige lån kan forstås som en "uvennlig handling"
- Som følge av svak regulering internasjonalt, er det gitt lån som ikke ville ha møtt standarder for nasjonale lån.
- De primære rettskildene for å drøfte gap i internasjonal lovgivning, må hentes fra nasjonal lovgivning.

Berge pekte på at studien skiller mellom fire former for illegitim gjeld, der noen kategorier er mer opplagte enn andre:

- a) illegitime lån
- b) illegitime betingelser
- c) uakseptable lån
- d) uakseptable betingelser

For de former for gjeld som må oppfattes som illegitim, må bevisbyrden for å bevise at lånet *ikke* er illegitimt, ligge på kreditorene. For de former for gjeld som må oppfattes som uakseptabel, må bevisbyrden for å bevise at lånet *er* illegitimt, ligge på debitorerne.

Videre gjenga Berge kort den foreslåtte prosedyren som skal anvendes for å ettergi illegitime lån: Først bestemme hvilken gjeld som er illegitim, deretter vurdere krav og motkrav, og til slutt sette et nivå på gjeldsbetjeningen av den resterende gjelden. Dette må gjøres av en uavhengig meklingsinstans. Det forslaget som er fremmet av IMF om en gjeldsforhandlingsmekanisme går i denne retningen, men svakhetene er både at IMF's forslag ikke baserer seg på åpne konsultasjoner, og at denne IMF-mekanismen bare skal brukes i spesielle krisetilfeller – i realiteten når landet allerede er konkurs.

Det ble fra KISP spurt om ikke dette forslaget egentlig kan bety en uheldig form for styring fra Nord, der *vi* bestemmer hva som er gode lån for *dem*. Det ble videre framholdt at det sentrale er at sivilsamfunnet blir trukket mer aktivt med i overvåkingen av bruken av frigjorte midler etter en gjeldssletting. Likevel var det en generelt positiv tilbakemelding fra KISP, primært ut fra et ønske om å ansvarliggjøre utlånere.

Vedtak:

- 1) KISP takker for innledningen!
- 2) KISP understreker at illegitim gjeld kan medføre at også utlansstatene får synliggjort sitt ansvar, og at en nødvendig moralsk dimensjon kommer inn i gjeldsarbeidet.
- 3) KISP ber om at de gjeldsforslagene som ligger inne i Monterrey Consensus blir drøftet i globaliseringsmeldingen.

SAK 14/00: NORSKE VÅPENREGULERINGER I LYS AV INTERNASJONALE AVTALER

Jørn Holme, statssekretær i Justisdepartementet, viste til at Norge har en stor våpentetthet, med 1 million registrerte og anslagsvis 500.000 uregistrerte våpen. Holme pekte likevel på at det er relativt få drap som skjer årlig ved hjelp av skytevåpen, og at det er lang tid siden norsk politi skjot mot mennesker. Holme viste til at forsøksprosjektet med å få innlevert uregistrerte våpen i fire politidistrikter, det såkalte "våpenamnestiet", nå skal gjøres gjeldende i hele landet.

Videre pekte Holme på fem andre endringer som er kommet nylig:

Strengere regler for oppbevaring av våpen

Strengere regler for å bære ladde våpen

Tilskudd til å sikre alle AG3-geværer hos heimevernsoldater med magasinlås

Hjemmel for at politiet kan sperre av gater for å gjennomføre etter våpen.

Etablering av et sentralt våpenregister

Internasjonalt viste Holme til at det nå er norsk politikk at demobilisering skal være en del av enhver fredsprosess. Norge støtter også en tilleggsprotokoll til Konvensjonen mot menneskesmugling og organisert kriminalitet (CATOC) om skytevåpen. Denne tilleggsprotokollen regulerer både eksport og import. Innenfor Schengen etableres et sentralt våpenpass. Til slutt roste statssekretæren det arbeidet som er gjort av NISAT (Norwegian Initiative on Small Arms Transfer), hvor Den norske kirke er med gjennom Kirkens Nødhjelp.

På spørsmål fra KISP om åpenhet rundt norske eksportlisenser, svarte Holme at dette var Utenriksdepartementet, og ikke Justisdepartementets oppgave. Import til Norge er imidlertid Justisdepartementets ansvar. Det er et sentralt mål at det skal skje en gradvis tilstramming.

Det ble avslutningsvis gitt en tilbakemelding fra KISP på den nye Stortingsmeldingen (nr 17 2001 –02: "Samfunnssikkerhet: Mot et mindre sårbart samfunn") ut fra vårt eget arbeid med "Sårbarhet og sikkerhet". Det ble pekt på at ut fra vårt arbeid med sårbarhetsbegrepet kunne en litt annen tilnærming for en slik Stortingsmelding vært "Mot et samfunn det sårbarhet ikke utnyttes". Statssekretæren ble overrakt et eks. av "Sårbarhet og sikkerhet".

Vedtak:

- 1) KISP takker for innledningen!
- 2) KISP ber om at arbeidet med å styrke den norske våpenreguleringen blir fulgt opp av sekretariatet.
- 3) KISP ber Hovedkomiteen i Tiår mot vold konkretisere en bestilling til KISP om retninger for arbeidet med våpenregulering i Norge og internasjonalt.

15/00: EVENTUELT

Det var meldt følgende saker til eventuelt:

Informasjon om solidaritetsgudstjenester for det israelske og palestinske folk i Paulus kirke den 7. april og i Ris kirke den 11. april.

Informasjon om seminar i regi av NEPAR (Norwegian Platform for Peace and Reconciliation) i Sentralkirken den 8. april.

Avskjed med Hans Morten Haugen som KISP-konsulent (slutter 1.august), med mange gode ord.

Dato for høstmøtet: 17. og 18. oktober.

Vedtak:

Orienteringene tas til etterretning.

Høstens KISP-møte legges til 17. og 18.oktober.

Oslo 8.april 2002

Hans Morten Haugen
førstekonsulent

kirkens u-landsinformasjon
**CHURCH OF NORWAY DEVELOPMENT
 EDUCATION SERVICE**

KUIs prosjektkomité

Dato
19.02.02

Vår ref.
02/93-2 EST

Deres ref.

Deres dato

**PROTOKOLL FRA MØTE I PROSJEKTKOMITEEN FOR KIRKENS
 U-LANDSINFORMASJON ONSDAG 13. FEBRUAR 2002 kl. 12.00-16.00**

Tilstede: Raag Rolfsen, Inger Kjersti Lindvig, Dag Arne Roum, Ivar Johannessen, Heidi Aarvik, Vebjørn L. Horsfjord (sekretariat), Eimund Stangeland (sekretariat)

Meldt forfall: Knut Finquist, Steinar Eraker, Kjetil Fretheim (observatør KN), Øystein Østerhus (observatør Global Info)

Permisjon: Anne Veiteberg

SAK 01/2002: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling godkjent.

Ang. dagsorden, så ble det vedtatt å flytte sak 05/2002 og 06/2002 frem etter orienteringssaker(03/2002) da det var nødvendig å få god tid til nevnte saker. I protokollen føres sakene kronologisk.

Det ble også vedtatt å begynne prosjektkomitémøtene med et punkt kalt "nytt og godt" der den enkelte tilstedeværende kort forteller om opplevelser/erfaringer fra lokalmenighet etc. som har relevans for KUI og prosjektkomitéen.

SAK 02/2002: Protokoll fra forrige prosjektkomitémøte 19.nov. 2001

Protokollen fra forrige møtet var utsendt og tidligere godkjent.

SAK 03/2002: Orienteringssaker

Tidligere daglig leder i KUI, Vebjørn L. Horsfjord, ble på møtet takket for sin innsats i KUI og ønsket til lykke med ny fast stilling i Mellomkirkelig råd.

Ny vikar i stillingen som daglig leder, Eimund Stangeland, ble ønsket velkommen, og i den anledning var det en kort presentasjonsrunde med formidling av "nytt og godt".

Det ble informert om at KUI i begynnelsen av februar måned fikk tildelingsbrevet om informasjonsstøtten for 2002 fra NORAD. Tildelt informasjonsstøtte tilsvarer det beløp KUI søkte om for 2002, dvs. til sammen kr.1.070.000,-. I følge tildelingsbrevet fra NORAD, så ligger det inne en oppjustering på ca.10% i forhold til 2001 tildelingen eller i henhold til 2002 søknad, på bakgrunn av en ekstrabevilgning på kr.2.mill. til RORGene fra Utenriksdepartementet. I samme tildelingsbrev er det gitt en særlig føring knyttet til

informasjonssøtten for 2002. Føringsen går ut på at Utenriksdepartementet ber de frivillige organisasjoner om å fokusere på 50 års markeringen av norsk utviklingssamarbeid i sin informasjonsvirksomhet for 2002.

KUI har fått en invitasjon fra Mellomkirkelig råd om deltakelse i utarbeidelse av et ressurshefte kalt "Mennesker kjemper for livet – jord, vann, luft: Studiebok om menneskerettigheter og globale fellessgoder." Informasjon om dette prosjektet ble utdelt på prosjektkomitémøtet. KUIs prosjektkomité stilte seg positive til dette prosjektet og vil gjerne delta. Forslag på navn fra KUI til å delta i en evt. redaksjonskomité var Inger Kjersti Lindvig og Knut Finquist.

SAK 04/2002: Pågående prosjekter for KUI

Endring av temainnhold for KUIs årstema "det gode liv".

Notat fra Eimund Stangeland om endring av temainnholdet for valgt 2002 tema "Det gode liv", ble drøftet på møte i prosjektkomitéen. I notatet fra Eimund Stangeland, fremholdes "det gode liv" som KUIs tema for året 2002, men at innhold endres i større grad i retning av fokus på frykten for vold og overgrep, for stigmatisering pga. hiv/aids etc. som i stor grad hemmer mulighetene for det gode liv for svært mange. Dette på bakgrunn av de siste tids aktuelle hendelser av internasjonal terror, utfordringer relatert til voldsproblemer både i Norge og internasjonalt, og utfordringer relatert til hiv/aids-epidemiens globale utvikling. Det ble fra prosjektkomitéens side informert om at både hiv/aids og tiår mot vold var tema for henholdsvis U-landssøndagen og Menneskerettighets søndagen i 2001. Det bør derfor tas hensyn til tidligere utformet materiell, og arbeides med en videreføring eller nyutvikling av det informasjons- og gudstjenestemateriell som allerede er produsert til de nevnte søndagene. Prosjektkomitéen stilte seg i utgangspunktet positive til endring av innholdet i årstemaet for 2002 "Det gode liv". Imidlertid presiserte prosjektkomitéen at fokus på innhold ikke bør være preget av en negativ "elendighetsbeskrivelse", men i større grad synliggjøre og fokusere på positive beskrivelser og erfaringer. Som eksempler kan nevnes forhold som demper og bygger ned folks frykt for vold, terror, stigmatisering etc. KUI bør i større grad formidle positive erfaringer og beskrivelser fra sør som bidrar til å redusere menneskers frykt for vold, for stigmatisering etc. og på den måten fokusere på forhold som bidrar til å fremme det gode liv istedenfor et fokus på fryktens lammelse. Kirkens Verdensråds motto "Bygg freden!" i Tiåret mot vold er et eksempel av positiv karakter som KUI bør inkludere i sitt informasjonsarbeid for 2002 knyttet til temaet "det gode liv".

Markering av verdens AIDS-dag 1. desember.

KUIs prosjektkomité drøftet kort Eimund Stangelands notat med et forslag om utvikling av et tverrkirkelig samarbeid knyttet til ønske om en bred kirkelig mobilisering i et fortsatt holdnings- og handlingsskapene arbeid relatert til den globale hiv/aids-epidemi. Det var enighet i prosjektkomitéen om at KUI v/daglig leder kan drøfte den videre mulighet for å igangsette et bredt tverrkirkelig samarbeid med blant annet Kirkens Nødhjelp og Aksept om utarbeidelse av et evt. materiell for å markere verdens AIDS dag 1. desember. Andre kirkelige instanser ble også foreslått som aktuelle partnere, som for eksempel Norges, Kristne Råd, Biblelselskapet, Norsk Misjonsråd/Bistandsnemda. Det ble presisert fra KUIs prosjektkomité at KUI evt. bør gå inn i et slikt samarbeid som én av de kirkelige partnere, og at evt. dette samarbeidet bør sees på som en del av KUIs nettverksbygging og samarbeid med andre kirkelige organisasjoner, beskrevet i virksomhetsplanen for 2002. Prosjektkomitéen presiserte at KUI fortsatt skal fokusere på U-landssøndagen og Menneskerettighets søndagen. Det ble også presisert at en markering av verdens AIDS-dag 1. desember, nødvendigvis ikke betyr at KUI nå ønsker å innføre 1. søndag i advent som "AIDS-søndagen" i kirkeåret. Prosjektkomitéen var imidlertid positive til å undersøke mulighetene for samarbeid med andre kirkelige organisasjoner om å

utvikle materiell til bruk for menigheter og kirker i markeringen av verdens AIDS-dag 1. desember.

Markering av KUIs 25-års jubileum

Eimund Stangeland informerte om arbeidet knyttet til programutviklingen og profilen av kirkefagmessen KIRKE 2002 som arrangeres 10.-13. oktober 2002 på Exporama på Hellerudsløtta utenfor Oslo. Det har i tidligere møter i prosjektkomiteén kommet forslag om muligheter for at KUI 25-års markering kan sees i sammenheng med andre kirkelige seminarer/arrangementer. Kirkefagmessen KIRKE 2002, arrangert av blant annet Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon i samarbeid med Exporama, er nå et konkret arrangement som KUI har meldt sin interesse i. Dette for å nå ut til flere med det KUI står for og ønsker å bidra med til norske menigheter.

Slik det nå ser ut, så vil KUI i samarbeid med Mellomkirkelig Råd og andre i Kirkerådet være en viktig bidragsyter på kirkefagmessen KIRKE 2002, både når det gjelder innhold og utforming av enkelte seminarer, i forhold til utstilling, og i forhold til kveldsarrangement(jubileumsarrangement) og en evt. Gudstjeneste i Domkirken.

Utover dette så er det et forslag om en turné med kirkemusikere/kulturformidlere fra sør.

KUIs forespørsel til Kirkens Sosialtjeneste om et samarbeid om internasjonal diakoni i forbindelse med årets diakonikonferansen i slutten av oktober måned blir dette året ikke aktuelt. Dette da Kirkens Sosialtjeneste har valgt å samarbeide med Modum Bad om årets diakonikonferanse som skal ha fokus på feltet psykiatri.

Imidlertid er Kirkens Sosialtjeneste positiv til en samarbeid med KUI om internasjonal diakoni ved en evt. annen fremtidig diakonikonferanse.

Magasinet "Du Verden"

Prosjektkomiteén drøftet ulike aspekt ved magasinet "Du Verden" under behandlingen av KUIs årsrapport for 2001 (sak 05/2002). Det henvises til sak 05/2002 i protokollen.

SAK 05/ 2002 KUIs årsrapport og regnskap for 2001

Vebjørn L. Horsfjord redegjorde for det vedlagte utkast til årsrapport for 2001.

Prosjektkomiteén gikk gjennom årsrapporten som ble godkjent med enkelte merknader.

Disse merknader tar Vebjørn L. Horsfjord med seg i det videre arbeid med den endelige ferdigstilling av årsrapporten som skal sendes NORAD innen 1.mai 2002.

Under gjennomgangen av årsrapporten, ble det på prosjektkomitémøtet en drøftelse om utgivelsen av magasinet "Du Verden". Dette på bakgrunn av årsrapportens vurdering av "Du Verden" utgivelsen i 2001. I årsrapporten stilles det spørsmål ved nytten av magasinutgivelsen i forhold til ressursinnsats, hva angår økonomisk bruk og sekretariatets arbeidsinnsats i forhold til distribusjon og bruken/nyttens av magasinet for leserne/målgruppene. Drøftelsen i prosjektkomiteén resulterte ikke i en endelig konklusjon, men det vil være nødvendig med en grundigere gjennomgang og drøftelse av magasinet "Du Verden" på et senere tidspunkt og i en dialog med Frikirkens Globale Info som er samarbeidspartner og medutgiver av magasinet.

Regnskapet for 2001 ble gjennomgått og godkjent. Ingen spesielle merknader.

SAK 06/2002 KUIs strategiplan for 2003-2006

Prosjektkomiteén benyttet en stor del av møtetiden på denne saken. Dette da strategiplanen vil være grunnlagsdokumentet for det videre KUI-arbeidet, samt at strategiplanen danner søknadsdokumentet til NORAD for en videre rammeavtaleperiode. Søknadsfristen for NORADs informasjonsstøtteordning (rammeavtaleordning) er 1.mars 2002, så møtet var siste mulighet for prosjektkomiteén til i fellesskap å kommentere utkastet til strategiplan. Vedlagte utkast til strategiplan ble gjennomgått og det fremkom på møtet en del merknader og tilleggstekst fra prosjektkomiteén som sekretariatet innarbeider i et nytt utkast til strategiplan.

Det ble vedtatt at et nytt utkast sendes ut til "høring" til prosjektkomiteéns medlemmer for en siste gjennomlesning før sekretariatet fredigstiller strategiplanen og sender søknad om fornyet informasjonsstøtte/rammeavtale til NORAD.

SAK 07/2002 Søknad om prosjektstøtte

Prosjektkomiteén behandlet 2 søknader om støtte. En søknad fra Salten krets av Norges KFUK/KFUM speidere og en søknad fra Buskerud krets av Norges KFUK/KFUM speidere. Søknaden på kr.10.000,- til Salten krets ble innvilget. Søknaden på kr.10.000,- til Buskerud krets ble innvilget. Prosjektkomiteén ber sekretariatet om å effektivere vedtaket.

Sak 08/2002 Eventuelt

Ingen særlige saker tatt opp på eventuelt.

Nytt prosjektkomitémøte i KUI er satt til 27. mai 2002 kl. 12.00-16.00 på Kirkens Hus i Oslo

Referent: Eimund Stangeland (fung. Daglig leder i KUI)

Protokoll sendes til følgende:

KUIs prosjektkomité, Dag Arne Roum, Blåkllokkevn 3, 8800 SANDNESSJØEN

KUIs prosjektkomité, Heidi Aarvik, Maria Dehlisv. 36b, 1083 OSLO

KUIs prosjektkomité, Inger Kjersti Lindvig, Åmotsbakken 45, 3911 PORSGRUNN

KUIs prosjektkomité, Ivar Johannessen, Blåknappvn. 8, 4340 BRYNE

KUIs prosjektkomité, Knut Finquist, Bråtavn. 23, 3050 MJØNDALEN

KUIs prosjektkomité, Raag Rolfsen, Nedre Silkestrå 20, 0375 OSLO

KUIs prosjektkomité, Steinar Eraker, Statsråd Ihlensv. 56, 2010 STRØMMEN

KUIs prosjektkomité, Vebjørn L. Horsfjord, MKR

KUIs prosjektkomité, Øivind Mellem, Sandnesvn. 1, 4790 LILLESAND

KUIs prosjektkomité, Kjetil Fretheim (KN), Kirkens Nødhjelp, Postboks 4544 Nydalen, 0404 OSLO

KUIs prosjektkomité, Global Info, Kirkens hus

Kopi til Erling J. Pettersen, KR

Kopi til Stig Utnem, MKR

Kopi til Kirkerådets arkiv

REFERAT fra møte i
SAMARBEIDSRÅD FOR MENIGHET OG MISJON /
SAMLING FOR DE REGIONALE SMM-UTVALG
14.02.2002

Til stede:

- Areopagos:

Knud Jørgensen
Oddmund Køhn

- Den Norske Israelmisjon:

Rolf Gunnar Heitmann
Terje Bakke

- Den Norske Tibetmisjon:

Gunnar Johnsen

- Det Norske Misjonsselskap:

Kjetil Aano
Rune Rasmussen
Bjarte Thorsen

- Normisjon

Svein Granerud
Vigdis Bjorå

- Bispemøtet

Odd Bondevik (til kl. 12)

- Kirkerådet:

Erling J. Pettersen
Vebjørn Horsfjord

- SMM:

Tore Laugerud

- Agder BD:

Asbjørn Aasen (misjonskonsulent)

- Bjørgvin BD:

Astrid Fylling (misjons- og diakonikonsulent)
Odd Bjarne Skogestad (leder SMM/Bjørgvin)

- Borg bispedømme
Audhild Kaarstad (misjons- og informasjonskonsulent)
Alf Salvesen (leder Borg Misjonsråd)
- Hamar BD:
Ida Kristin Lie (vikar, internasjonal konsulent)
- Møre BD:
Astrid Silnes (misjonskonsulent)
Ann-Magritt Harstad (leder Møre i misjon)
- Nidaros BD:
Olav Dahle Svanholm (misjonskonsulent)
- Nord-Hålogaland BD:
Åshild Hestness Gjertsen (misjons- og speiderkonsulent)
- Oslo BD:
Else Storaas Vatne (Forum for menighet og misjon)
Reidar Aasbø ” ”
- Stavanger BD:
Kjell Børge Tjemsland (misjonskonsulent)
- Sør-Hålogaland BD:
Lars Bernhard Ølberg (misjonskonsulent)
- Tunsberg BD:
Knut Edvard Larsen (misjonskonsulent)
Tor Bringaker (SMM-Tunsberg)

Møtet ble åpnet med bønn og presentasjon. Innkalling med dagsorden ble godkjent.

SAK SMM 01/02: SITUASJONEN I BISPEDØMMENE

Bakgrunn: Fellessamlingen er det faste, årlige møtepunktet mellom SMM sentralt og de regionale misjonskonsulentene/SMM-utvalgene. Et viktig formål med samlingen er å utveksle informasjon, identifisere utfordringer og ha felles rådslagninger om situasjonen i bispedømmene. Gjennom å sette opp situasjonen i bispedømmene som en egen sak ønsker en å ivareta dette formålet på en særlig måte. Misjonskonsulentene var på forhånd bedt om å tenke gjennom følgende spørsmålsstillinger: 1) Hvordan vurderes situasjonen for misjon i lokalmenighetene? Er det blitt tyngre eller lettere enn tidligere? 2) Hvor godt er SMM-arbeidet integrert i bispedømmets arbeid? Blir konsulentene ”brukt” til å utføre bispedømmekontorenes oppgaver, eller får de/misjon være med å prege arbeidet i bispedømmet? 3) Hvordan fungerer samarbeidet med misjonsorganisasjonene regionalt? 4) Hvor står man i forhold til konseptet ”misjonerende menigheter”?

Behandling: Bispedømmene redegjorde for situasjonen med utgangspunkt i de fire punktene. Gjennom redegjørelsen og samtalen ble bl.a. følgende trukket fram:

- 1) Flere av misjonskonsulentene er nye og har lite grunnlag for å vurdere hvordan åpenheten for misjon i menighetene har utviklet seg over tid. Flere opplever en markert større åpenhet enn tidligere (bl.a. Tunsberg og Sør-Hålogaland). Andre opplever en betydelig variasjon innad i bispedømmet. Det synes å være minst åpenhet for misjon i en del små "folkekirkemenigheter" på landet, i "indre by"-områder i storbyene samt i læstadianske menigheter. Overfor førstnevnte type menigheter ble det å jobbe mot prestegjeldet i stedet for den enkelte lokalmenighet nevnt som en modell. De læstadianske menigheter (Nord-Hålogaland) synliggjør på en særlig måte hvor viktig språk er, og nødvendigheten av å utvikle kontekstuelle tilpassede måter å presentere misjon på. Et eksempel er koplingen av menigheter i sør.samiske områder opp mot canjar-indianere i Ecuador (Nidaros). Enkelte har gode erfaringer med å synliggjøre misjon i BD egen historie, knyttet til bestemte personer og steder (Sør-Hålogaland). Noen merker at åpenheten for misjon svinger med menighetsrådsvalgene (Hamar). Også i en del menigheter med sterk bedehusvirksomhet opplever en lite åpenhet. Antall avtaler øker i samtlige BD. Samtidig er erfaringen at når prosjektene har "landet", kan de bli mindre og mindre synlige. "De bare er der". Flere opplever problemet med å få fram informasjon.
- 2) Der SMM-arbeidet er godt etablert, opplever man stort sett god motivasjon og vilje til å gjøre misjonsorganisasjonene synlige fra BD side. Flere trekker fram involvering av misjonskonsulenten i kurs av nye menighetsråd (bl.a. Stavanger), i visitasen (bl.a. Tunsberg) og i arbeidet med årsplanene (bl.a. Oslo) som gode opplevelser og eksempler på dette. Integrasjonen finner imidlertid sted med varierende grad og styrke. Det henger ikke bare sammen med misjonens plass, men også med hvordan BD fungerer i en større sammenheng. Mange gir uttrykk for at erfaringene gjennom vennskapskontakter (bl.a. Møre, Oslo, Hamar) og studieturer (Sør-Hålogaland) har bidratt sterkt til å fornye og utvide misjonsarbeidets horisont og integrere det bedre i bispedømmene. Enkelte opplever det vanskelig å relatere misjon til BDs planer om utbygging av vennskapssamarbeid i retning Europa samt å integrere misjon med utgangspunkt i de nye satsningsområdene for DEN NORSKE KIRKE. Andre peker på mulighetene som bl.a. ligger i satsningsområdet dåpsopplæringen og diakoni.
- 3) Erfaringene i samarbeidet med misjonsorganisasjonene regionalt karakteriseres som gode eller svært gode i de aller fleste bispedømmer. Misjonsorganisasjonene *satser* på samarbeidet (bl.a. Agder), og erfarer at de selv berikes og inspireres av å være en del av et større fellesskap. I Tunsberg fremtrer større åpenhet for misjon i menighetene (se 1) som en tydelig frukt av samarbeidet; "symboleffekten av å sitte på samme benk". Bjørgvin etterlyser et (enda) hyppigere fellesskap. I Oslo opplever man det som et savn at DNI av kapasitetsmessige grunner har trukket seg ut av samarbeidsforumet. Areopagos og Tibetmisjonen savnes i flere bispedømmer av samme årsak. Særlige utfordringer står en overfor i Møre der deler av Normisjon har reservert seg mot samarbeid og i Hamar der kun NMS deltar i samarbeidet om Internasjonal konsulent. NMS ga uttrykk for at de anser forsøket i Hamar som viktig for hele SMM. SMMs leder stilte spørsmålet om tiden er inne for å tenke nytt om SMM i Hamar BD.
- 4) Konseptet "misjonerende menigheter" synes å ha ulik plass og betydning i bispedømmene. Flere opplever det som "befriende". I Stavanger aktualiseres det bl.a. gjennom prostiprojektet "Sandnes i en ny tid" med menighetsplanting, og gjennom teltmaker-tenkningen. I Bjørgvin knytter det an til Alphakursene. Andre gir uttrykk for at misjon fremdeles forstås som en sektor, men at dette er i ferd med å endre seg. Konseptet misjonerende menigheter opplever god respons særlig i forhold til ansatte (Tunsberg). I flere bispedømmer med sterk folkekirkelig eller læstadiansk profil, eller med sterk

polarisering mellom bedehus/organisasjonskristendom og andre kristenkulturelle innslag, oppleves "misjonerende menigheter" som et vanskelig begrep (Hamar, Nord-Hålogaland, Nidaros). Nidaros BD planlegger et seminar om temaet i samarbeid med Areopagos.

Oppsummerende noterte SMM følgende punkter:

- a) Arbeidet ser ulikt ut. Slik skal det være for misjon skal være kontekstuell.
- b) Det tas en rekke spennende enkeltinitiativ som bør samles opp og deles.
- c) Det er økende interesse for og blandet mottagelse av konseptet misjonerende menigheter.
- d) Ungdom er lite ivaretatt som målgruppe, men det foregår noe, bl.a. i konfirmantarbeidet.

Vedtak:

1. SMM tar de skriftlige rapportene fra bispedømmene til orientering.
2. SMM ber AU gjennomgå rapportene og samtalen med tanke på å fremme eventuelle oppfølgingssaker for SMM.

SAK SMM 02/02: UTFORDRING FRA PARTENE SENTRALT

Bakgrunn: Gjennom saken ønsker man å ivareta kommunikasjonen den andre veien: fra sentralt til regionalt nivå. Samtidig er det en anledning for samarbeidspartene til å informere, inspirere og utfordre misjonskonsulentene/de regionale SMM ut fra deres ulike ståsted i kirkebildet. Saken erstatter posten "nytt fra partene" under referatsaker og informasjoner.

Behandling: Partene hadde ordet etter tur. Innleggene gjengis nedenfor i komprimert form.

Bispemøtet v/Odd Bondevik mente man hadde oppnådd mye, og understreket behovet for å tenke langsiktig. Som særlig viktige oppgaver så han behovet for å sammenholde og balansere det å gi inspirasjon-fremme plikt, se til at misjon er med i DNKs fire satsningsområder: frivillighet, dåpsopplæring, diakoni og ungdom, lage sjekklister for oppfølging av visitasen.

Areopagos v/Knut Jørgensen la vekt på at organisasjonen ønsker å bygge bro mellom øst og vest. Han ønsket flere norske søkere til Areopagosstipendiet, som organisasjonen utdeler til studier/fordypning innenfor religionsmøtet, dialog og spiritualitet. Hovedanliggendet inn mot SMM-samarbeidet er å videreutvikle og fremme konseptet misjonerende menigheter. Organisasjonen går inn i det planlagte SMM-prosjektet om dette med økonomi og personalressurser. Ellers tilbyr organisasjonen å bistå med dagsseminar eller lignende om temaet "misjonerende menigheter", f.eks. i bispedømmer eller i andre sammenhenger.

Kirkerådet v/Erling Pettersen mente de nye Satsningsområder for DEN NORSKE KIRKE er et godt utgangspunkt for å tenke misjon, og utfordret konsulentene til å bruke dokumentet. Han la vekt på at det skjer noe nytt på ungdomsfronten, som misjon kan/må kople seg opp i mot, f.eks. gjennom ungdomskonsulentene i (noen av) BD. Messen Kirke 2001 10-13.10 er en hovedbegivenhet i år. Her vil KR's ungdomskonsulent sammen med Acta/Normisjon og KFUK/M være med å prege arrangementet. De unge tenker visjon og strategi sammen og er opptatt av tenkningen bak misjonerende menigheter, betydningen av språk og viktigheten av å gå inn til kilden for å nå ut. Dette er viktige anknytningspunkter for SMM. Sannsynligheten for en betydelig økonomisk satsning på dåpsopplæring, gir særlige utfordringer og muligheter for å tenke misjonerende menigheter inn mot dette.

Mellomkirkelig Råd v/Vebjørn Horsfjord orienterte om NØMs (MKRs Nemd for Økumenisk samarbeid og Misjon) arbeid med misjonsforståelsen, der bl.a. SMM-organisasjonene har vært involvert. Jan Otto Eek er engasjert for å føre en rapport om dette i pennen. Viktige stikkord er dialog og helhet (holistic mission). Videre orienterte han om prosjektet "Guds menighet er jordens største under" som har samlet og bearbeidet erfaringer fra menigheter som har besvart en henvendelse om deres internasjonale engasjement. En erfaring er at prosjektet har vært bevisstgjørende rundt hva man faktisk har. Han utfordret SMM/misjonsorganisasjonene til å tenke vennskapssamarbeid opp mot misjon, selv om det ikke går via misjonsorganisasjonenes partnere i sør.

Normisjon v/Svein Granerud understreket betydningen av god kommunikasjon og gode relasjoner i SMM-arbeidet. Ønsker å gjøre det han kan for å møte misjonskonsulentenes behov for informasjon, og spurte om det er behov for møtefora ut over dette. Et annet spørsmål går på kommunikasjonen mellom misjonskonsulentene og regionene. Viktig at misjonskonsulentene får "komme ut".

Den Norske Tibetmisjon v/Gunnar Johnsen sa seg tilfreds med SMM-arbeidet for så vidt som at de nå "tjener penger på det" og opplever at de når ut der de tidligere ikke nådde. Samtidig opplever de spenningen med å være en liten og annerledes organisasjon. Hovedkontoret sliter med å gi misjonskonsulentene og sine frivillige medarbeidere det de trenger, men oppfordret dem allikevel til å henvende seg. Ann Magritt Harstad, leder for Misjon i Møre, understreket at møtetidspunktet for de regionale SMM er viktig for at frivillige kan være med.

Det Norske Misjonsselskap v/Kjetil Aano understreket utfordringen om å overskride kulturelle grenser i arbeidet med å skape misjonerende menigheter. NMS må mer og mer tenke overgang fra betalte til frivillige medarbeidere. Det får og konsekvenser for arbeidet med misjonerende menigheter. Misjonskonsulentene inviteres til NMSs arbeiderfora og bes viderefremidle at menigheter med samarbeidsavtaler har representasjonsrett til generalforsamlingen i Skien 26-30/6. Rune Rasmussen skal for en periode gå inn i menighetsplantingsprosjektet. NMS opplever at dette nye engasjementet skaper en del angst i organisasjonen, og at det er nødvendig å si først at man styrker utarbeidet gjennom dette. NMS arrangerer en konferanse i Bankkok for unge ledere i Asia og Norge.

Den Norske Israelmisjon v/Rolf G. Heitmann vil arbeide for å skape gode relasjoner mellom DEN NORSKE KIRKE og den messianske bevegelse. DNI ønsker å la menighetene få innsikt i bibelske tradisjoner rundt påskemåltid og sabbatsmåltid. Videre vil man tilrettelegge for at misjonskonsulentene får "komme hjem", gjennom nærvær og møte i Israel/Jerusalem. DNI understreket at det er viktig å sette mål utover det økonomiske og understreket samtidig bindingen mellom samarbeid og økonomi.

Vedtak:

SMM noterer seg de innspill som framkom i saken med tanke på den videre oppfølgingen av strategiplanen.

SAK SMM 03/02: INFORMASJON OG RESSURSMATERIELL OM OG FRA SMM

Bakgrunn: Saken aktualiseres bl.a. av økende bruk av elektroniske media. Dette gir nye rammebetingelser og muligheter. Videre er det behov for å identifisere hva vi trenger nå.

Behandling: SMM drøftet bl.a. arbeidet til prosjektgruppa Misjon i åpenbaringstiden (MÅP), hvordan en skal bruke plassen på den DNKs hjemmesider (www.kirken.no/smm) og KUIs liturgiske database (www.kui.no), utvikling av nye ressurser for SMM-arbeidet sentralt og regionalt og deling av informasjon. Et viktig punkt i diskusjonen gjaldt nytt ide-/ressurshefte til erstatning for det utgåtte "Vi bygger misjonerende menigheter", 1996.

Vedtak:

1. SMM ber daglig leder og misjonskonsulentene om å opprette elektroniske SMM-adressegrupper og gjennom disse rutinemessig utveksle informasjon om nytt materiell og annet av viktig felles nytte og interesse.
2. SMM ber daglig leder nedsette en gruppe der misjonskonsulenter deltar med sikte på å utvikle et oppdatert og grunnleggende ressursverktøy til bruk i møte med menighetene.

SAK SMM 04/02 REGNSKAPSRAPPORT SMM 2001

Vedtak:

1. SMM tar til orientering den fremlagte regnskapsoversikt med en total utgiftsramme på kr. 246.405 i 2001. Utgiftene dekkes med kr. 126.855 fra Kirkerådet og kr. 23.876 fra hver av misjonsorganisasjonene.
2. SMM ber Kirkerådet fakturere misjonsorganisasjonene for deres andel av utgiftene.

SAK SMM 05/02 REFERATSAKER OG INFORMASJONER

- a. Referat fra SMM-møtet 03.12.01 ble godkjent.
- b. Referat fra AU i SMM 18.01.02 ble tatt til orientering.
- c. Tore Laugerud er innvilget permisjon fra sin stilling som rådgiver i Kirkerådet for voksenundervisning. Han er nå daglig leder i SMM i 70% og følger opp KM-saken "Kirken i møte med den åndelige lengsel" i 30%, for Areopagos og Kirkerådet.
- d. SMM høringen i Normisjon førte til at samtlige regioner sa et overveldende ja til fortsatt samarbeid. I et enstemmig vedtak går LS inn for videreføring av sitt engasjement i SMM. Samtidig forutsetter LS at Normisjons teologiske profil og integritet ivaretas og ber om at dette vektlegges ved neste ordinære gjennomgang av SMMs grunnlagsdokument.
- e. Rapport fra SMMs samarbeidsprosjekt med Presteforeningen "Studiesamarbeid nord-sør 1999-2001" var utsendt med sakspapirene.

SAK SMM 06/02 EVALUERING AV SAMLINGEN, MØTEPLAN

Deltagerne ga positive tilbakemeldinger på opplegget for de to dagene. Flere konsulenter og ansvarlige for fagfeltet innen organisasjonene ønsket å kunne snakke mer uorganisert sammen. Det kan f.eks. ivaretas gjennom å dele seg opp i mindre grupper underveis eller etterpå. Videre har regionalt nivå behov for å snakke mer ut fra egne erfaringer. Konklusjon: Samlingen bør gå over to hele dager. BD kan ha ansvaret for en av dagene på omgang.

SMM fastsatte følgende møteplan: 5. juni kl. 9-14, 9. september og 4. desember kl. 10-15.

MEDLEMMENE I RESSURSGRUPPEN FOR DIALOG MELLOM RFL OG DNK

Dato
15.03.02

Vår ref.
01/7-32 HMH

Deres ref.

Deres dato

Protokoll fra møte i ressursgruppen for dialog mellom Romanifolkets Landsforning og Den norske kirke torsdag 14.mars kl 13 til 15

Til stede:

Fra RFL: Leif Larsen, Cathrine Tangen

Fra Dnk: Erling Pettersen, Hans Morten Haugen

Gjester:

Karoline Fougner, filmregissør,

Doris Peschke, generalsekretær Churches Commission on Migrants in Europe,

Katasha Otter Nilsen, daglig leder av Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge

Sak 01/02: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Det kom ingen innvendinger, men det ble meldt noen saker til eventuelt.

Vedtak: Innkalling og dagsorden til møtet 14.mars 2002 godkjennes.

Sak 02/02: Godkjenning av protokoll fra møtet 13.desember 2001.

Det kom ingen innvendinger.

Vedtak: Protokollen fra møtet 13.desember 2001 godkjennes.

Sak 03/02: Orientering om arbeidet i RFL

Det ble informert om arbeidet i forhold til søknaden til KRD. Det er ikke midler til en sekretær, noe som medfører at arbeidet krever mye. Språkarbeidet og en konsert i Holmenkollen er viktige satsinger framover.

Vedtak: Orienteringene tas til etterretning.

Sak 04/02: Orientering om det europeiske arbeidet for å styrke dialogen mellom Romanifolket og kirkene.

Doris Peschke fra Churches Commission for Migrants in Europe som er gitt et ansvar for å følge opp arbeid for og med romanifolket, var til stede på møtet. Hun bekreftet at møtet i Bratislava, hvor Karl Sundby og Hans Morten Haugen deltok, var et fruktbart møte, som har startet gode prosesser i enkelte land. Fortsatt er det betydelige utfordringer, men hun pekte på at Generalforsamlingen kunne være en god anledning til å fremme dette arbeidet. Videre informerte Peschke om at det ikke var utgitt et ressurshefte etter møtet, men at dette blir prioritert framover. Det er også andre rasismeutfordringer i Europa, i tillegg til den rasismen som rammer romanifolket. Peschke viste ellers til at både Kirkens Nødhjelp og KerkInAkte fra Nederland gjør et godt arbeid, og at det er startet et utvekslingsarbeid til romanisamfunn i Sentral-Europa i regi av den presbyterianske kirke i USA og Tyskland.

Peschke gav til slutt noen anbefalinger for det videre arbeidet med romanifolket fram mot KEKs Generalforsamling. Hun gav særlig sterk støtte til ideen om visning av Karoline Fougners film under Generalforsamlingen.

Vedtak: Vi takker for orienteringen, og kommer tilbake

Sak 05/02: Filmen fra Karoline Fougner om taternes historie i Norge

Det ble redegjort for at det var en dokumentar som var beregnet til 50 minutter, men det er betydelig materiale som skal bearbeides. Også enkelte eldre filmer er klippet inn, samt samtaler med en rekke av taterne, uten å fokusere på de verste tilfellene av overgrep. Det ble vist til produsenten for videre samtaler rundt tilrettelegging for et internasjonalt publikum, men det ble indikert interesse under møtet for å undersøke muligheten for å kunne få en rask oversettelse av manuset, slik at filmen kan bli en ressurs både forut for og under KEKs Generalforsamling.

Vedtak: Vi takker for orienteringen. Det arbeides videre med saken, innenfor den norske vertskomiteen.

Sak 06/02: Arbeidet for å synliggjøre taternes historie på Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge (HL-senteret).

Vedtektene og et visjonsdokument var sendt ut med sakspapirene. Daglig leder Katusha Otter Nilsen var med på møtet, og redegjorde raskt for den historiske bakgrunnen, knyttet til jødebooppjøret. I styret sitter åtte personer, med Knut Aukrust som styreleder. Tre av styremedlemmene er fra Det Mosaiske Trossamfunn og én fra Samarbeidsråd for Tros- og livssynssamfunn (hvor Den norske kirke er medlem).

Det er to pillarer som skal ivaretas: Holocaust, med fokus også på etniske overgrep og folkemord, og livssynsminoriteter. Den siste er i noe mindre grad konkretisert foreløpig. Senteret tar sikte på å ha to permanente og en midlertidig utstilling, og ønsker velkommen alle andre organisasjoner og institusjoner til å ha sin virksomhet på Villa Grande når huset blir innflyttingsklart.

En forskningsdirektørstilling er utlyst, og øvrige stillinger utlyses etter hvert.

Det ble sterkt etterlyst en betydelig sterkere fokusering på overgrepene mot romanifolket.

Det er beregnet at ca ¼ av sigøynene ble drept under 2.verdenskrig i det som de selv omtaler som porrajmos ("folkemord"). Det ble vist til at etableringen av et ressurscenter på Glomdalsmuseet ikke fyller det behovet som finnes for å få mer informasjon om romanifolkets historie og skjebne. Otter Nilsen uttrykte stor forståelse for dette ønsket.

Vedtak: Arbeidet med sigøynernes plass på HL-Senteret følges opp, i første omgang gjennom et møte på HL-senteret onsdag 3.april kl 10-12.

Sak 07/02: Minnehøytideligheten på Ris kirkegård 7.mai.

Det ble gitt tilslutning til at Erling Pettersen deltar. De sentralkirkelige rådene sørger for å ivareta kontakten med Ris kirke vedr servering.

Vedtak: Saken følges opp som avtalt.

Sak 08/02: Eventuelt

Det ble kort informert om det følgende:

Søknad sendt UD om "Romanifolket i Europa"

Arbeidet i forhold til politiske myndigheter om oppreisning.

Muligheten for å delta på European Roma Rights Centre Summer University for Romani Activists 7.til 14.juli.

Det neste møtet blir 4.juli kl 13. til 15.

Vedtak: Orienteringene tas til etterretning

Oslo 15.mars 2002

Hans Morten Haugen

førstekonsulent og referent

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

MKR-sak 34102 g)

NFKL
Nemndsmedlemmene

Dato	Vår ref.	Deres ref.	Deres dato
06.12.01	01/94-4 TM		

PROTOKOLL fra møtet i NFKL 23. nov. 2001. Møtet fant sted i Kirkens Hus.

Til stede: Eriksen; Gry Friis (leder)
Dalen; Anne (vararepr.)
Frøsvoll; Reimunn
Jusnes; Ann Helen Fjeldstad
Labahå; Tove-Lill
Lindseth; Kai

Forfall: Gjerløw; Berit Øksnes
Lindtveit; Kari (ikke meldt)
Lægdene; Kjersti Marie (vararepr.)

Steinholt; Ola (biskop)
Stålsett; Gunnar (biskop vararepr.)

Fra sekretariatet: Myrholt; Turid S.

Ann Helen Jusnes åpnet møtet med liturgisk andakt i kapellet.

Domprost Olav Dag Hauge deltok på sak NFKL 19/01: Tiår mot vold – besøk fra hovedkomiteen; inf. om kvinne- og likestillingsperspektiv på tiåret.

Saksliste.

Sak NFKL 13/01: Godkjenning av innkalling og saksliste.

Sak NFKL 14/01: Godkjenning av protokoller fra møtene NFKL 26. febr., NFKL/AU 29. mars og 21. aug. –01.

Sak NFKL 15/01: Orienteringssaker.

Sak NFKL 16/01: Møtedatoer 2002 NFKL; forslag man. 22. april og fredag 22. nov. NFKL/AU tors. 14. mars.

Sak NFKL 17/1: Situasjonen på feltet inkl. forberedelser til gruppearbeid.

Sak NFKL 18/01: Strategier for å tydeliggjøre kvinne- og likestillingsperspektiver i de sentralkirkelige rådene (gruppearbeid).

Sak NFKL 19/01: Tiår mot vold – besøk fra hovedkomiteen; inf. om kvinne- og likestillingsperspektiv på tiåret.

Sak NFKL 20/01: Årsplan 2002.

Sak NFKL 21/01: Eventuelt.

Sak NFKL 13/01: Godkjenning av innkalling og saksliste.

VEDTAK: Innkalling og saksliste godkjent med følgende sak meldt til Sak NFKL 21/01 Eventuelt: Nye Nemndsmedlemmer, og bemerkning om at protokoll fra NFKL/AU 23/10 var uteglemt på Sak NFKL 16/01.

Sak NFKL 14/01: Godkjenning av protokoller fra møtene NFKL 26. febr., NFKL/AU 29. mars og 21. aug. og 23. okt. –01.

VEDTAK: Protokollene godkjent.

Sak NFKL 15/01: Orienteringssaker.
a) 8. mars-liturgien.

Manus til 8. mars-liturgi var utarbeidet av en egen gruppe (*Forum for teologi* knyttet til *Norsk Kvinnelig Teologforening*) og sendt ut på forhånd etter å ha blitt gjennomgått og kommentert av NFKL/AU og Åge Haavik hvor noen endringer bl.a. på nattverdsdelen var blitt gjort. Informasjon om liturgien er sendt ved Kirkerådets menighetssending nr. 6/2001 – inkl. lagt ut på Kirkerådets hjemmesider (kan evt. fås ved henvendelse til Materieell ekspedisjonen i Kirkerådet) slik at det er tilgjengelig for dem som vil bruke det. Nemnsmedlemmenes kommentar var blant annet at liturgien virker åpen slik at man kan lage lokalt preg og brukes i andre sammenhenger enn 8. mars.

VEDTAK: Tas til etterretning. Sekr. overbringer *Forum for teologi* en stor takk for innsatsen.

b) **Høringsuttalelse; Kjønnrepresentasjon i styret i allmennaksjeselskaper, statsaksjeselskaper og statsforetak m.v. – forslag til endringer i allmennaksjeloven og i enkelte andre lover.**

VEDTAK: Høringsuttalelsen tas til etterretning.

c) **Fagetisk personalråd –arbeidsgruppen.**

Sekr. hadde lagt frem til møtet et forslag til program som arbeidsgruppen var kommet frem til. Gruppen og sekr. er godt i gang med forberedelsen til konsultasjonen.

VEDTAK: Tas til etterretning.

d) **FOKUS**

Leder informerte om at hun dessverre hadde blitt forhindret fra å møte på representantskapsmøtet og derfor ikke kunne si noe om Nemndets forslag på Eva Fidjestøl som repr. til styret.

VEDTAK: Tas til etterretning.

e) **Familiestrukturer – arbeidsgruppen.**

Leder informerte om at gruppen arbeider godt, og har flere i sin midte som både kan og vil bidra med artikkelskriving og foredrag på seminaret. For tiden arbeider man særlig med å belyse ulike innfallsvinkler på familie og identitet relatert til dagens virkelighet. Man er også i kontakt med *Senter for kvinneforskning* som har vist positiv interesse for seminaret.

VEDTAK: Tas til etterretning.

Sak NFKL 16/01: Møtedater 2002 NFKL; forslag man. 22. april og Fredag 22. nov. NFKL/AU tors. 14. mars.

VEDTAK: Møtedatoene for 2002 blir NFKL mandag 22. april og fredag 22. nov, og for NFKL/AU fredag 15. mars.

Sak NFKL 17/01: Situasjonen på feltet inkl. forberedelser til gruppearbeid.

Leder og sekr. orienterte om situasjonen på feltet hvor Synnøve Hinnaland Stendahl gikk i studiepermisjon fra man fra 8. okt. av og vikar er blitt satt inn i 40 % stilling. Det blir avklart i løpet av des. 2001 hvilken stillingsprosent man får vikar i for 2002.

VEDTAK: Tas til etterretning ettersom man kommer tilbake til saken under Sak NFKL 20/01.

Sak NFKL 18/01: Strategier for å tydeliggjøre kvinne- og likestillingsperspektiver i de sentralkirkelige rådene (gruppearbeid).

Nemndet tok utgangspunkt i sitt mandat og hadde en bred diskusjonsrunde omkring sine erfaringer med Nemndet og dets arbeid og øvrige erfaringer med kvinne- og likestillingsperspektiv i kirken generelt for å klargjøre hvilken strategi man skal legge fremover på feltet overfor de sentralkirkelige rådene.

VEDTAK: Leder og sekr. formulerer et brev til direktøren i Kirkerådet hvor Nemndets synspunkter på feltet fremkommer. I tillegg sendes en forespørsel til alle sekr. for de ulike Nemnd i Kirkerådet hvor man ber dem om å gi Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål informasjon om hvordan de har tenkt i tidligere arbeid og hvordan de tenker i fremtidig arbeid integrering av kvinne- og likestillingsperspektiv på sine felt. På bakgrunn av innkommet tilbakemelding innen 1. mars 2002, vil Nemndet utarbeide sin strategi for evt. forbedring/sikring av at feltet integreres/ivaretas tilfredsstillende i kommende arbeid.

Sak NFKL 19/01: Tiår mot vold – besøk fra hovedkomitéen; inf. om kvinne- og likestillingsperspektiv på tiåret.

Olav Dag Hauge, ny leder for "Tiår mot vold" orienterte om Tiårets ståsted og fremtidsplaner. Man har mandat som samarbeidsinstans i Norge for tiåret foruten. Målsettingen er å fokusere på vold og finne

løsninger; bygge en fredskultur innenfor familie-, arbeids- og samfunnsliv. Den teologiske plattformen er det dobbelte kjærlighetsbudet. Man vil blant annet etablere et fond til støtte for lokale tiltak. Når det gjelder vold, ser man på tre områder.

- 1) Seksualisert vold mot kvinner og barn, men også menn.
- 2) Konflikter på kirkelige arbeidsplasser.
- 3) Det sosiale rollemønsteret i samfunnet.

Etter Hauges innledning hadde man en diskusjonsrunde med utveksling av synspunkter.

VEDTAK: Sekr. oversender til Hauge protokollutskrift fra sak NFKL 10/01.

Sak NFKL 20/01: Årsplan 2002.

Sekr. hadde lagt frem til møtet et forslag til årsplan for 2002 som tok hensyn til både allerede fastlagt program, strategiplanen for 2000-2008 samt Kirkemøtets satsningsområder for 2002-2005. I og med at man ikke vet sekr. stillingsprosent før i løpet av desember måned, er det vanskelig å sette opp et løp med hensyn til hvor langt man skal komme på de ulike felt. Derfor settes nye punkter opp som arbeid som skal påbegynnes/arbeides med i løpet av 2002.

VEDTAK: Forslaget tas til etterretning og oversendes de sentralkirkelige råd.

Sak NFKL 21/01: Eventuelt. Nye Nemndsmedlemmer.

Sekr. hadde fått inn meddelelse fra Berit Øksnes Gjerløw om at hun trakk seg fra Nemndet på grunn av sin nye jobb som statssekr. Samtidig kommer biskop Ola Steinholt til å gå av med pensjon og dermed heller ikke sitte i Nemndet lenger.

VEDTAK: Sekr. meddeler bispemøtet ved deres sekr. om at vi må ha en ny repr. fra bispekollegiet. De sentralkirkelige råd informeres om at Nemndet ønsker å supplere seg med opprykk av vararepr. samt at følgende personer forespørres om å bli nye vararepr. Stein Erik Horjen og evt. Arne Falk dersom det viser seg at flere i Nemndet trekker seg.

Med hilsen
Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål
Gry Friis Eriksen
Gry Friis Eriksen
leder

Turid S. Myrholt
Turid S. Myrholt
sekretær

Oslo 29. april 2002

Til
Mellomkirkelig råd

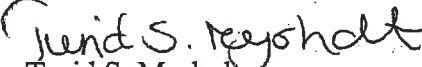
Ad protokoll fra Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål fra møtet 22. april 2002.

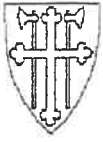
Vi ber dere om å merke dere vedtaket i Sak NFKL 09/02 foruten Sak NFKL 08/02 forslag til virksomhetsplan 2003 hvor det fremkommer at vi fremover kommer til å satse mye på de økumeniske/internasjonale fellesprosjektene "Tiår mot vold" og "Churches say "NO" to violence against women" samt KEK/Trondheim 2003, NEKK Kvinnekonferanse Sverige 11.-14. sept. og på religionsdialfeltet/Emmaus.

Vi regner med å bli kontaktet på felt/områder som krever felles innsats.

Med vennlig hilsen
Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål

Gry Friis Eriksen
leder

Turid S. Myrholm
sekretær

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

NFKL
Nemndsmedlemmene

Dato
25.04.02

Vår ref.
02/129-4 TM

Deres ref.

Deres dato

PROTOKOLL fra møtet i Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål 22. april 2002.
Møtet fant sted i Kirkens Hus.

Til stede: Eriksen; Gry Friis (leder)
Dalen; Anne (varareper.)
Førsvoll; Reimunn
Jusnes; Ann Helen Fjeldstad
Labahå; Tove Lill
Lægdene; Kjersti Marie (vararepr.)

Forfall: Stålsett; Gunnar (biskop vararepr. – meldt)
Lindseth; Kai (ikke meldt)

Fra sekretariatet: Myrholt; Turid S.

Reimunn Førsvoll åpnet møtet med liturgisk andakt i kapellet.

Anne Hege Grung deltok på møtet på sak NFKL 09/02: Kristen/muslimsk dialog i et kvinneperspektiv.

Saksliste:

Sak NFKL 01-02: Godkjenning av innkalling og saksliste.

Sak NFKL 02/02: Godkjenning av protokoll fra NFKL 23. nov. 2001
og AU/NFKL 15. mars 2002.

Sak NFKL 03/02: Orienteringssaker:

- a) Strategier for integrering av feltet.
- b) Nye Nemndsmedl.
- c) Familiestrukturseminaret.
- d) Konsultasjon for fagetisk personalråd Sola.
- e) 8. mars messe i Oslo.
- f) Møte i LFW-WICAS København 22.-24. mars. 2002.

Sak NFKL 04/02: OVF – etiske retningslinjer.

Sak NFKL 05/02: Situasjonen på feltet.
Sak NFKL 06/02: 8. marsgudstjeneste i Bergen med konferanse 2003.
Sak NFKL 07/02: Likestillingsloven.
Sak NFKL 08/02: Virksomhetsplan 2003.
Sak NFKL 09/02: Kristen/muslimsk dialog i et kvinneperspektiv –
besøk fra Emmaus ved Anne Hege Grung.
Sak NFKL 10/02: Eventuelt.

Sak NFKL 01-02: Godkjenning av innkalling og saksliste.

VEDTAK: Innkalling og saksliste godkjent.

**Sak NFKL 02/02: Godkjenning av protokoll fra NFKL 23. nov. 2001
og AU/NFKL 15. mars 2002.**

VEDTAK: Protokollene godkjent.

Sak NFKL 03/02: Orienteringssaker:

a) Strategier for integrering av feltet.

Sekretær meddelte at hun for kort tid tilbake hadde fått endelig tilbakemelding på hvilken økonomisk ramme feltet hadde til disposisjon for prosjektene 2002. Da viste det seg at feltets økonomiske ramme er redusert med 25 % (søkt budsjett kr. 199.000,-, innvilget sum kr. 150.000,-). Konsekvensen av dette er at Nemndet ikke har midler igjen fra 8. marsgudstjenesten allikevel. Sekretæren meddelte direktøren i Kirkerådet om dette. Hun foreslo samtidig at dersom administrasjonen hadde midler til overs som man kunne få bruke til dette, så kunne det interne integreringsseminaret la seg arrangere våren 2002 som planlagt. Dette har sekretæren fått positiv tilbakemelding på fra ass.dir., og sekretær satses på få arrangert dette i løpet av mai måned. Planen er å få en representant fra Norsk Språkråd til å snakke om inkluderende språk og utfordre Merete Thomassen på TF til å snakke om samme tema med teologisk innfallsvinkel. Derneft få Likestillingsombudet sammen med direktør i Kirkerådet til å snakke om hvordan tilrettelegge for god og likestilt praksis i kirken som arbeidsplass for ansatte og frivillige medarbeidere. Til slutt få tak i en grafisk formgiver/illustratør som kan snakke om temaet med tanke på utgivelse av trykksaker av ulik art.

VEDTAK: Sekretæren støttes i det videre arbeidet med seminaret og bes spørre om alle Nemnd fikk sine forslag til budsjett redusert med 25 %.

b) Nye Nemndsmedl.

Nye Nemndsmedlemmer oppnevnes av Kirkerådet og vil bli gjort på junimøtet.

VEDTAK: Tas til etterretning.

c) Familiestrukturseminaret.

Gry meddelte at seminarplanleggingen følger fremdriftplanen og at tilbakemeldingen hittil fra forespurte bidragsytere har vært positiv. Nemndet har fått svært positiv tilbakemelding på temaet også fra nordisk hold. NEKK legger for eksempel sitt neste møte i Oslo dagen før seminaret slik at man kan delta på familiestrukturseminaret etterpå.

VEDTAK: Informasjonen tas til etterretning.

d) Konsultasjon for fagetisk personalråd Sola.

Sekretær orienterte om at brosjyren nå var sendt ut og at påmeldinger begynner å komme. Ass.dir. Gerd Karin Røsæg i Kirkerådet vil blant annet delta på seminaret fra administrasjonens side.

VEDTAK: Tas til etterretning. Reimunn Førsvoll stiller som Nemndets representant på konsultasjonen i tillegg til leder og får utgiftene dekket.

e) 8. mars messe i Oslo.

Gry meddelte at 8. mars messen i Oslo i samarbeid med blant annet Studentforbundet og NKTF ved Forum for teologi ble svært vellykket, og sporer til gjentakelse i en eller annen form neste år. Saken er derfor satt opp som egen sak senere på dagsorden.

VEDTAK: Tas til etterretning.

f) Møte i LFW-WICAS København 22.-24. mars. 2002.

Sekretæren hadde vært på møtet. Foruten rapportering/oppdatering av arbeidet/situasjonen på feltet i de enkelte nordiske kirkene, drøftet man hvordan man skulle konkretisere "Churches say "NO" to violence against women" i de nordiske kirkene fremover siden heftet kommer snart. I tillegg hadde man en runde på hvem kandidatene var som skulle representere de ulike nordiske kirkene på LWFs Assembly-møtet i Kanada neste år, og hvordan man eventuelt kunne trekke dem inn/bevisstgjøre dem på kvinne- og likestillingsfeltet før/under Assembly-møtet. Man bestemte seg derfor å kombinere neste møte i LWF/WICAS med et seminar som ser på den strukturelle volden innen kirken. Hvert av de nordiske landene forsøker å sende en deltaker til utenom de enkelte nordiske lands WICAS-repr. på neste møte med seminar. Møtet og seminaret vil finne sted i Finland/Helsinki enten 11. - 13. okt. eller 18. - 20. okt. 2002.

VEDTAK: Tas til etterretning.

Sak NFKL 04/02: OVF – etiske retningslinjer.

Sekretær meddelte at Kirkerådets rusmiddelutvalg lenge har vært engasjert i hvordan Opplysningsvesenets Fond (OVF) gjør sine investeringer blant annet i alkoholindustrien, og bedt om at man trakk sine aksjer ut derfra. Nå er det satt ned en gruppe i OVF med to representanter fra Kirkerådet, som skal se på de etiske investering og bli med å trekke opp noen retningslinjer. På et stabsmøte kort tid tilbake ble det orientert om at man hadde hatt et møte i OVF og drøftet hvilken praksis man skulle legge til grunn. På møtet

fremkom det synspunkter som at 20 % andel i et selskap ikke er en vesentlig del og derfor burde være akseptabelt. Andre mente at 5-6 % ville være maks.grense mens andre ville hevde en null-toleransegrense.

På bakgrunn av dette ønsket sekretær at Nemndet drøftet OVF og etisk investering all den tid man vet at de ulike virksomhetene spenner over virksomhetsområder som produksjon av atomenergi, pornografi, tobakk, alkohol, gambling/pengespill, våpen og at handlingsmåtene til virksomhetene er alt fra brudd på barns rettigheter, brudd på helse, miljø og sikkerhet, diskriminering av individet, miljøforurensning, trussel mot biologisk mangfold til ødeleggelse av kulturminner.

Nemndet hadde en kort runde på saken før den konkluderte.

VEDTAK: Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål ber Kirkerådet på sitt neste møte ta saken "OVF og etisk investering" opp og kreve at OVF etterstreber en praksis hvor null-toleranseprinsippet skal være intensjonen ved all investering.

Videre bes sekretær om å sende ut en pressemelding når sakspapirene til Kirkerådetsmøtet er sendt ut som informerer om Nemndets initiativ og holdning til denne saken.

Sak NFKL 05/02: Situasjonen på feltet.

Gry meddelte at Nemndet fra 18. febr. 2002 hadde sekretær i 60 % stilling frem til 1. okt. 2002. Feltet hemmes av at stillingsprosenten ikke er 100 %, men man ser allikevel positivt på at stillingsprosenten er økt. Imidlertid er Nemndet bekymret for hva som vil være stillingsprosenten på feltet når Synnøve Hinnaland Stendal kommer tilbake. Nemndet forventer at man da går tilbake til 100 %. Foruten oppgavene som er vedtatt i Strategiplan 2000-2008 for feltet, ligger nå både "Tiår mot vold" og LWFs "Churches say "no" to violence against women" og venter på å bli konkretisert av Nemndet i tillegg til alt det andre som er igangsatt på feltet.

Nemndet hadde en kort runde på saken, og gjorde følgende vedtak.

VEDTAK: Leder skriver brev til Kirkerådet ved direktør hvor det fremgår at Nemndet forventer at konsulenten for Kvinne- og Likestillingsspørsmål igjen får konsentrere seg 100 % på feltet fra og med 1.okt. 2002 av.

Sak NFKL 06/02: 8. marsgudstjeneste i Bergen med konferanse 2003.

Gry oppsummerte AUs behandling av saken og begrunnelse for forslaget om å arrangere årlige 8. marsgudstjenester kombinert med konferanse i forkant i de ulike bispedømmene og hvorfor vi velger Bergen og Bjørgvin bispedømme denne gangen. Det ble raskt enighet om et slikt prosjekt. Diskusjonen ble derfor hvilket tema man skulle satse på, hvem man ville samarbeide med og mulige enkeltpersoner man ville knytte til seg for prosjektet i Bergen. Sentralt fremover står temaet "Tiår mot vold" og LWFs dokument "Churches say "No" against violence against women". Dette kan det fort bli "sutre"/offer"-tenkning av, og det vil vi unngå ved å fokusere på solidaritetstenkning og ha diakonalt aspekt, ble det kommentert. Strukturell

vold i et likestillingsperspektiv utfordrer nettopp disse aspektene. Prosjektet bør forankres lokalt i samarbeid med lokal 8. marskomite slik at vi når utover de indre kirkelige kretser på seminaret. I tillegg bør NKTF, gjerne ved Anne Dalen i Nemndet kontaktes med tanke på samarbeid.

VEDTAK: Sekretær tar ansvaret for at NKTF blir forespurt om et samarbeid om 8. marsgudstjeneste og konferanse/seminar i Bergen/Bjørgvin bispedømme og Marit Rogn i Bergen som representant for den lokale komitéen. "Tiår mot vold" og LWFs dokument "Churches say "No" against violence against women" legges til grunn konferanse/seminarprogrammet og 8. marsgudstjenesten, og man ber gruppen ta utgangspunkt i strukturell vold ut fra et solidaritetsperspektiv innenfor kvinne- og likestillingsfeltet. Gruppen bes om å ha laget en 8. marsliturgi innen 1. oktober slik at den kan sendes ut som mal for lokale 8. marsgudstjenester i Den norske kirke ved Kirkerådets menighetsutsending kort tid etterpå. Innen midten av juni må gruppen ha sitt første møte. Sekr. innkaller og møter på første møte.

Sak NFKL 07/02: Likestillingsloven.

De ulike Nemndsmedlemmene bidro med ulike innspill fra møter og samtaler man har vært tilstede ved i den senere tid. Her kom det frem at Likestillingsombudet svært gjerne ser seg invitert til å snakke/spurt til råds om ulike aspekter av likestillingsperspektivet innenfor Den norske kirke- også uten at saken blir meldt formelt eller blitt tatt opp som sak helt til topps i systemet. Utspillet til Kristin Mile i Aftenposten for kort tid tilbake bør man også ta innover seg.

VEDTAK: Til neste Nemndsmøte inviteres Likestillingsombudet til å snakke om utfordringer for Den norske kirke når det gjelder likestillingsarbeid.

Sak NFKL 08/02: Virksomhetsplan 2003.

Flere saker blir videreført fra 2002 til 2003 som familiestrukturprosjektet (utgivelse av hefte), videreutvikling av 8. mars-liturgi/gudstjeneste og konferanse, oppfølging av fagetisk personlråd etter Sola konsultasjonen og "Tiår mot vold" og "Churches say "No" to violence against women". I tillegg blir det utfordringer i tilknytning til KEK i Trondheim sommeren 2003 og nordisk ekumenisk kvinnekongress i Sverige 11.- 14. sept., men også et fokus på kvinnesolidaritet/strukturell vold som religiøst fenomen.

VEDTAK: Se eget skjema.

Sak NFKL 09/02: Kristen/muslimsk dialog i et kvinneperspektiv – besøk fra Emmaus ved Anne Hege Grung.

Anne Hege Grung innledet med generell beskrivelse av hva hun har arbeidet/arbeider med og er opptatt av for tiden og vil utfordre oss på – se også AU protokollen av 15. mars 2002. Anne Hege mente at man har et felles prosjekt sammen med religiøse kvinner for eksempel når det gjelder dialogarbeid og feministisk/kvinneteologisk perspektiv. Her er det snakk om et felles fokus på praksis før teori, erfaring og språk.

Samarbeidsrådet for Tros- og Livssynsorganisasjoner er i dialog med Emmaus for å komme i gang med et prosjekt om kvinners plass/erfaring i de ulike tradisjonene. Foruten å få til en gruppe som snakker om dette generelt, kunne Anne Hege tenke seg å sette ned en gruppe som arbeider tyngre teologisk med disse spørsmålene.

På et religionsdialogmøte i Tyskland i regi av KV for en tid tilbake, ble det påpekt at kulturens nære tilknytning til religionen viser at det er svært mange felles erfaringer som gjøres: det er de samme argumentene som går igjen og religionen gir begrensninger. Allikevel kan man ikke bare skylde på kulturen og ta et oppgjør med den. Det ligger svært mye å ta fatt i rent strukturelt også innenfor alle religioner.

Dialog- og kvinnearbeid må inn i en horisont påpekte Anne Hege. Det er viktig med samarbeid her. MAKTdialog finnes ikke, men vi må vite hvordan den er til stede. Et fokus på strukturer, språk, begrepsbruk. Avdekking av hva som er strukturell vold og hvordan den fungerer i ulike religioner er derfor svært viktig fremover.

Hva skjer på feltet i de ulike bispedømmerådene? Burde man intensivere informasjon og strategitenkning omkring religionsdialog også der?

VEDTAK: Nemndet ber MKR om å gjenoppta det formelle dialogarbeidet mellom Mellomkirkelig Råd og Islamsk Råd.

Nemndet holder kontakt med Anne Hege fremover og ønsker å få hennes og Emmaus sitt arbeid inn i programmet for den nordiske ekumeniske kvinnekonferansen i Sverige i 2003.

Sak NFKL 10/02: Eventuelt.

Ingen saker meldt.

Med hilsen
Nemnd for Kvinne- og Likestillingsspørsmål

Gry Friis Eriksen
Leder

Turid S. Myrholm
sekretær

Foreløpig forslag til ARSPLAN 2003
12. KVINNESPØRSMÅL OG LIKESTILLING

HOVEDOPPGAVE 2003	MÅL	RESULTATMÅL 2003	ÅRSRAPPORT 2003
Strategiplan for kvinnespørsmål og likestilling i Den norske kirke.	<p>Pkt. III: Vektlegge kvinners kompetanse i kirkens arbeid for fred, rettferd og vern om skaperverket.</p> <p>Underpunkt b) og c).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Evt. fortsette å markedsføre eng. oversettelse av "Kvinne er kvinne best ..." i økumenisk, nordisk og internasjonal sammenheng. - Evt. videreutvikle et samarbeid med KN, NKR eller andre om internasjonal kvinnesolidaritet f. eks. i tilknytning til "Tiår mot vold" og "Churches say "No" to violence against women." - Religionsdialog og kvinner, strukturell vold/Emmaus og Nordisk Ekumenisk Kvinnekonferanse/Sverige 11.-14. sept. - KEK Trondheim; bidra på kaféen og høringen? 	
Pkt. IV: Intensivere kirkens innsats mot vold og overgrep.	<p>Underpunkt a).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Følge opp konsultasjonen på Sola for fagetisk personaltråd for overgrepssaker. - Følge opp Kirkerådets forpliktelse i tilknytning til det økumeniske "Tiår mot vold" som har med kvinnespektiv å gjøre - (inkl. oversette og) introdusere heftet "Churches say "No" to violence against women." For Den norske kirke. 	

Pkt. V: Arbeide for et likeverdig og likestilt fellesskap.
Underpunkt a, b), c) og e).

- Utgi ressursmaterieill om familiestrukturer i et likestillings-perspektiv.
- Arrangere 8. mars gudstjeneste og konferanse i Bergen samme med NKTF og lokal komite i Bergen.
- Starte arbeid med prosjektet "Kvinne- og mansroller i et relasjonsidentitetsperspektiv på jobb og i fritid." Og bevisstgjøring av jenter/gutter og unge kvinner/menn som deltakere i kirken; likestillingsloven – rekruttering på alle nivåer i Kirken.
- Evt. følge opp kvinnekatalogen, samarbeid med NKTF, Diakonforbundet og Kateketforeningen.

Strategiplan 2000-2008/prioriteringsområder/Kvinne- og Likestillingsspørsmål

Pkt. III Vektlegge kvinners kompetanse i kirkens arbeid for fred, rettferd og vern om skaperverket.

- a) Samarbeide med kvinner i Sør.
- b) *Bidra til at innvandrerkvinnens stilling styrkes (Ungdom/Diakoni).*
- c) *Videreføre økumenisk kontakt og samarbeid (Medarbeiderskap)*
- d) Drøfte miljøvern i et kvinneperspektiv.

Pkt. IV Intensivere kirkens innsats mot vold og overgrep.

- a) *Mobilisere kvinners og menns ressurser og videreutvikle apparatet mot vold og overgrep (Diakoni).*
- b) *Fokusere på seksuelle overgrep mot gutter (Ungdom/Diakoni)*
- c) Arbeide med gudsbilde, språk og liturgi i lys av overgrepserfaringer. (Kirkens ressursenter ...)
- d) Arbeide med overgrep og vold mot kvinner i krigssituasjoner.

Pkt. V Arbeide for et likeverdig og likestilt fellesskap.

- a) *Arbeide med spørsmål om jenters og gutters kjønnsidentitet og selvbilde (Ungdom/diakoni).*
- b) *Arbeide med kvinneroller/mansroller og relasjonsidentitet (Medarb.skap).*
- c) *Styrke bevisstgjøring av jenter/gutter og unge kvinner/menn som deltakere i kirken (Ungdom).*
- d) Arbeide med lederskapsmodeller i forhold til kjønnsroller.
- e) *Arbeide med hjemmets og familiens betydning for identitet og fellesskap (Dåpsoppl./diakoni)*

(...) = Kirkemøtets satsingsområder 2002-2005)

Lokal menighet i en global kirke.

- Ungdom
- Medarbeiderskap
- Dåpsopplæring
- Diakoni

Dato
05.04.02

Vår ref.
02/145-3 VLH

Deres ref.

Deres dato

REFERAT FRA MØTE I LVSs NASJONALKOMITÉ 19. MARS 2002

Sted: Frikirkens Hus, Oslo
Tid: 19. mars kl 1500 til 1800

Til stede:

Fra Frikirken:

Terje Solberg, Unni Westli

Fra Mellomkirkelig råd:

Tormod Engelsviken, Berit Lånke (t.o.m sak 03/02), Inger-Anne Naterstad, Sigurd Osberg (t.o.m. sak 03/02), Stig Utnem (f.o.m. sak 04/02)

Observatører:

Helga Haugland Byfuglien (Norges KFUK/KFUM), Kjell Bertil Nyland, (Den Norske Sjømannsmisjon/Norsk kirke i utlandet), Inger Johanne Wremer (LVFs Treasurer), Kjetil Aano (NMS) (f.o.m. sak 04/02)

Sekretariat (Mellomkirkelig råd):

Vebjørn L Horsfjord

Forfall:

Elena Eika (MKR), Brita Gjellesvik (DMD prosjektkomité), Kåre Rune Hauge (NKSS), Rolf G. Heitmann (Israelsmisjonen), Knud Jørgensen (Areopagos), Hans Tore Løvaas (Normisjon), Kjell Nordstokke (DMD programkomité), Grethe Raddum (Tibetmisjonen), Astrid Sandsmark (MKR), Atle Sommerfeldt (Kirkens Nødhjelp), Helge Aarseth (MKR)

Sak 01/02 REFERAT FRA MØTET 19. SEPTEMBER 2001

Referatet ble godkjent

Sak 02/02 RAPPORT FRA FORRIGE MØTE I LVFs EKSEKUTIVKOMITE

Inger Johanne Wremer ga en muntlig orientering fra møtet i LVFs eksekutivkomites møte november 2001. Orienteringen berørte blant annet følgende punkter:

Strasbourg-instituttet: Det har vært en forutsetning for opprettholdelse av instituttet at det er selvfinansierende. Det er det fortsatt ikke. Det er likevel vanskelig å få til en åpen samtale om instituttet i LVFs organer.

Budsjett: Økonomien er fortsatt svært stram. Det er et stort behov for mer ressurser. Endowment Fund er nå på USD 4,5 mill, og vokser, men ikke så raskt som ønskelig.

Regionkontor i Bratislava: Etter ønske fra minoritetskirker i Øst-Europa opprettes et regionkontor i Slovakia.

Sak 03/02 SAMTALE MED KAREN BLOOMQUIST

Karen Bloomquist, direktør for LVFs Department for Theology and Studies innledet til samtale. Hun informerte blant annet om avdelingens struktur og arbeidsmåte, og om forskjellige programmer og pågående studieprosesser. Hun redegjorde også kort for forberedelsesprosessen fram mot generalforsamlingen i Winnipeg knyttet til temaet "For the healing of the world". Studieboken er ventet i november.

På bakgrunn av innledningen samtalte komiteen om studieavdelingens arbeid og om generalforsamlingens tema.

Manuskriptet til forelesningen Bloomquist holdt på MF tidligere på dagen, er tilgjengelig for interesserte hos Mellomkirkelig råd.

Sak 04/02 PROSESSEN FRAM MOT GENERALFORSAMLINGEN 2003

Komiteen ga sin tilslutning til den skissen for forberedelsesprosessen som var sendt ut på forhånd. Det ble særlig understreket at det er ønskelig å involvere søsterkirker i Sør i vår prosess. Fra Frikirkens side ble det uttrykt ønske om at man inkluderer kirken i Etiopia i tillegg til de andre landene som var nevnt i dokumentet.

Sak 05/02 LVFs RÅDSMØTE I SEPTEMBER 2002

Inger Johanne Wremer orienterte om at LVFs rådsmøte i september er flyttet fra Jerusalem/Betlehem til Wittenberg på grunn av sikkerhetssituasjonen. Dette har vært en vanskelig avgjørelse.

Sak 06/02 OVF-SØKNADER

Saken ble utsatt siden flere av de som ønsket saken diskutert, hadde meldt forfall

Sak 07/02 EVENTUELT

Kjetil Aano informerte om situasjonen på Madagaskar og de initiativene som er blitt tatt fra NMS' side overfor Utenriksdepartementet for å få et norsk engasjement i saken. Saken er ikke primært en sak for Nasjonalkomiteen, men MKRs sekretariat vil følge den opp. MKR vil også lytte til andre partnere og vurdere løpende hvordan saken best kan følges opp.

NESTE MØTE I NASJONALKOMITEEN BLIR TIRSDAG 3. DESEMBER KL. 15 TIL 18 I KIRKENS HUS, OSLO